

Baltalama!

7 milyon liralık dev çekiliş için

son
para
yatırma
tarihi
31 Aralık

TÜRKİYE İŞ BANKASI

(Yeni Ajans: 7084—282)

Akbaba

Yıl: 43 Cilt: 9 Sayı: 52 * Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ * 22 Aralık 1965

Memleketi Kim İdare Edecek?

DEMİREL'i tanımazdık. Birkaç kalemin kendisine verdiği güven oyu, bu toprağın gerçeklerini bildiğine inandığımız içindir. Teknik bilgi adamı olduğu içindir. Kurucu, yapıcı, başarıcı adam olduğu içindir. Çağdaş adam, uygar adam, başka adam olduğu içindir.

Basın, çoğunlukla ona direnirken, hem de kabaca direnirken, bir Falih Rıfkı Atay, bir Bedii Faik, bir ben, ona kredi açtık. Ona diyorum, yalnız, yalnız ona...

Demirel, hükûmet başkanlığına seçimle geldi, vatandaş çoğunlundan oy alarak. Ya ondan önce, A.P. genel başkanlığına nasıl gelmiştir?.. Yine seçimle, yine kendi delege çoğunluğundan oy alarak...

Şimdi kulağımıza değen fısıltılardan değil, gazetelerde çıkan zırıltılardan ne öğreniyoruz?.. Henüz koltuğuna bile yerleşmiyen iki aylık hükûmet, parti yönetim kurulunun zorlaması altında, bazı valileri, bulundukları illerden alıyormuş.

Başkalarını bilmeyiz, değiştirilmesi gerekli valiler de vardır belki. Ama doğup büyüme İstanbul'lu Ortaç'ın kalemi, bu partizan saldırısı karşısında susamaz.

İstanbul'un iki talihi ve bir talihsizliği vardır. Talihi: Niyazi Akı gibi valisi olmak bir, Haşim İşcan gibi Belediye Başkanı olmak iki... Talihsizliği de, şehrin başındaki Şehir Meclisidir.

Onunla hesaplaşmayı başka güne bırakarak konuya dönüyorum:

Niyazi Akı, İstanbul'a geleli dört yıl olmadı henüz. Bütün gücünü köye verdi: Köy yoluna, köy elektriğine, köy okuluna, köy kalkınmasına...

İstanbul'un 280 köyü vardır. Geldiği gün, yalnız on köyde elektrik yanıyordu. Bugün ışığa kavuşturduğu köyün sayısı seksen üçtür. Dört yıl sonra elektriksiz köy kalmayacak İstanbul'da.

Size bir müjde vereyim mi? Sanayicilerimiz, o günü dört gözle bekliyorlar: Fabrikalarını belediye sınırları dışına kaydırmak için!

İşte, köyün İstanbul'a akınını kendiliğinden önleyecek en başarılı çare...

Baştan başa geziniz İstanbul köylerini: Yalova köylerini, Silivri köylerini, Çatalca köylerini.. Hepsinin iç yolları yapılmış, hepsi asfalta bağlanmıştır.. Hepsi, daha mutlu bir geleceğe inanmış, bugün dünle, yarın bugünle yarış içindedir.

Geçen yıl, Aydınlar köyünde, iki tanesi bir adam doyuran çilekleri yerken, güneş yanığı yüzü sevinçten ışıklanmış köy muhtarını dinledim. Bu erkek güzeli adam, yalnız kalıbı ile değil, kıyafeti ile de, yalnız kıyafeti ile değil, kafası ile de bir uygar insandı.

Bu yıl, bir başka köyde, Kestanelik'de tam eşini gördüm o muhtarın: Kendi bahçesinde giriştiği bir denemede dört ton elma almış. Taksim'deki Ankara pazarına dalında satmış ürünlerini: Kilosu iki liradan... Gelecek yıl bu dört ton altı, öbür yıl belki de on ton olacaktır. Bir köylü cebine yılda yirmi bin lira!

Köyün sosyal toplantı yapısına girince şaşırdım: Kitaplıkta cıvıl cıvıl gençler, sayısı beş yüz cildi bulmuş kitapları iştahla okuyordular. Salonda temizlik vardı: Gece bir köy düğünü yapmışlar!

Siz bu köylüyü, dâvet etseniz, yorganını sırtlayıp İstanbul gecekondularına getiremezsiniz.

Şimdi, kimbilir hangi politika çıkarcısına yüz vermeyen sayın Niyazi Akı'yı, bu başarılı halk adamını yerinden koparıyor, bir başka yere atıyorsunuz. Hem de devlet gücü ile değil, parti gücü ile!

Demirel ve sorumluluk arkadaşları, beraber çalışacakları insanlarda beraber çalışabilme güvenini arayacaktır elbet. Her çabayı, ard düşüncelerle çelmeleyen bir müsteşar, iki vali, üç genel müdür varsa, onları değiştirecektir, mutlaka değiştirecektir.

Ama, dünya görmüş, yabancı dil bilir, sahiden gönül ve sahiden kafa adamı bir Niyazi Akı, partizan keyfine, partizan baskısına kurban edilemez.

Sorumluluk almış bir hükûmetin dışında, sorumsuz insanların hiçbir gücü olmamalıdır.

Büyük Millet Meclisi, güven oyunu Demirel hükûmetine verdi, A.P. yönetim kuruluna değil!

Genel kurul baskısı ile bugün vali değiştirme yoluna giren devlet adamları, yarın: «Ben şu kaymakamı istemiyorum..» «Ben şu öğretmeni istemiyorum..» diye dayatan ocak başkanının baskısına da boyun eğer...

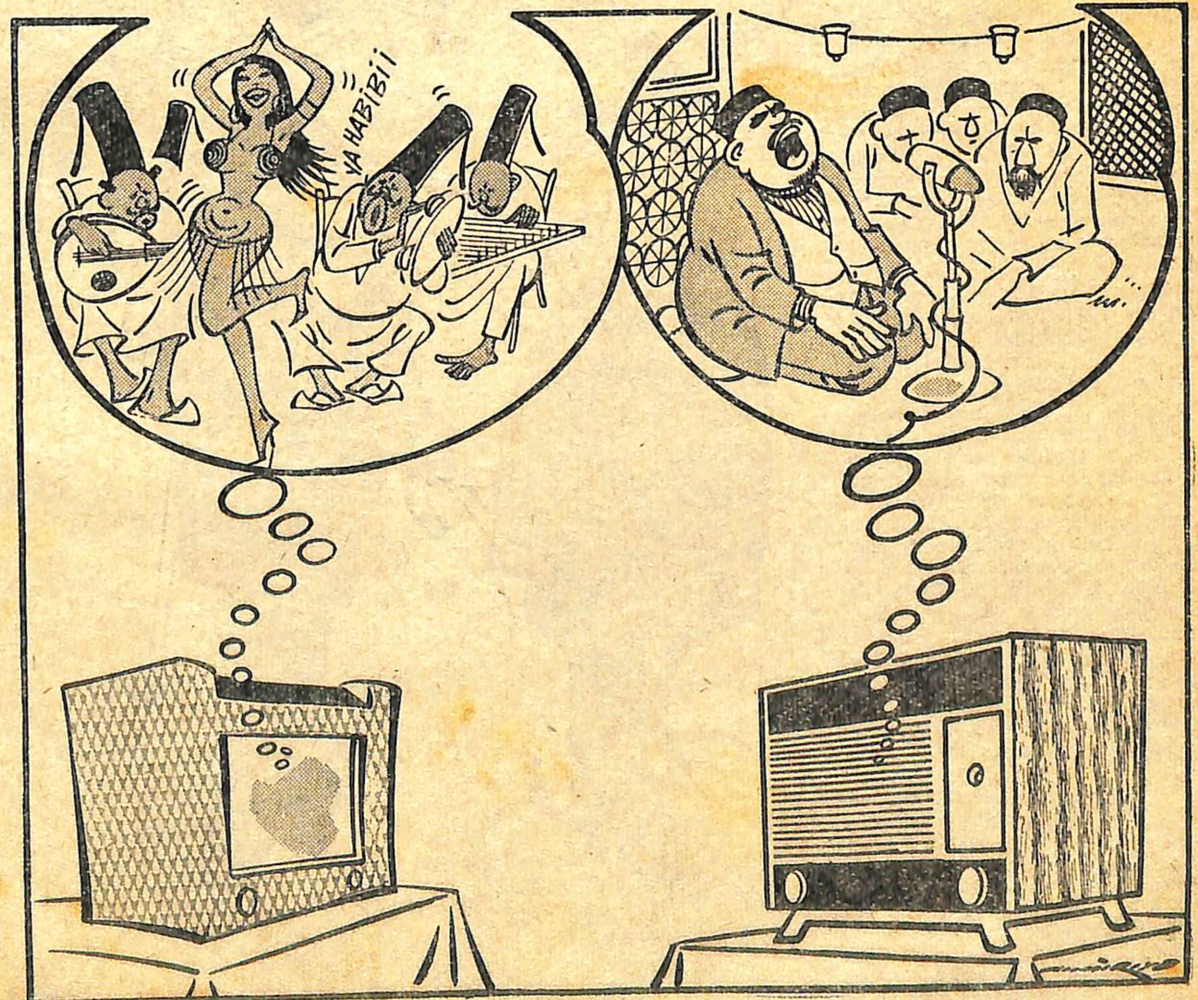
Sayın Demirel, o kalın, o güçlü boynunu eğecek misin?

Eğer eğeceksen, memleketin talihine yanarak, içim acılarla dolu, elimi havada sallıyorum:

— Allahaısmarladık!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Berat gecesinde radyo yayınları:

Arap radyosu! Türk radyosu!

Kısmetli Çocuk

AZİZ NESİN

MUHASEBECI, sizden iyi olmasın, pek iyi bir insandı.

— Kardeşim Şadan Bey, derdi, benden söylemesi, sonunda bu işin boku çıkacak Vallahi enselenecek-sin... Başın belâya girecek. Senden çok çoluğuna çocuğuna acıyorum.

Beni sık sık uyarırdı eksik olmasın...

Ben de ona derdim ki:

— Ne yapayım kardeş, evde sekiz başız. Aylığım salt boğazımıza yetmiyor. Hangi insan durup dururken kötü yola sapar? Ama bende beş çocuk var.

Akıllı bir adam olan Muhasebeci:

— Ne diye beş çocuk yaptın Şadan Bey, derdi, baksana hükûmet, yok doğum kontrolu, yok doğum kısıtlaması, yok doğum sınırlandırması diye doğum artışını önlemeye çalışıyor. Çünkü hükûmet baktı ki, karılar bu hızla doğurmaya devam ederlerse, rüşvetin önünü alamıyacak başka türlü, ne yapsın, yavaş yavaş doğurun, azar azar doğurun demeye başladı...

— Ben hükûmetin doğum kontrolunu, işsizliği önlemek için sanıyordum.

— Canım Şadan Bey, koskoca bir hükûmet «Başka türlü rüşvetin önünü alamıyorum, nüfus azalırsa, hiç olmazsa rüşvet de azalır» diyecek değil ya... Açık açık diyemez bunu, bir kere hükûmetliğine yaraşmaz, sonra da yabancılara karşı ayıp olur. Ondan ötürü, «yiyecek, giyecek yetmez, iş bulunmaz olduğundan ayağınızı yorganınıza, keyfinizi de ona göre uzatın!» diyor. Sen keyfini çokça uzatmışsın. Hiç böyle zamanda beş çocuk yapılır mı?

— Bizim gençliğimizde böyle miydi ya... O zamanki hükûmetler «Vatana evlât lâzım, dayanın yurttaşlar!» diyordu. Biz de, hükûmetimize güvendiğimizden, sözüne inanıp «vatana evlât!» deyip dayandık işte... O zamanlar hattâ, çok çocuklu analara hükûmet madalya vermez miydi? Biz bu niyetle evlendik. Ne bilirsin sonradan hükûmetin sözünde durmayıp programını değiştireceğini...

— Şadan Bey kardeşim, sen şimdi vatana evlât diyorsun; eğri oturup doğru konuşalım: Sen çocukları yaparken vatanı matanı düşündüğün var mıydı?

— De ki, düşünmedim. Peki sen propagandayı yabana mı atıyorsun? Herifcioğlu sözgelişi bir çiklet propagandasına girişiyor. «Çiklet çiğneyen güzelleşir» diyor. Haydiii, bütün karıların ağzında çakçak çiklet... «Çikletin içindeki numaralardan otomobil kurası çıkacak!» diyor. Haydiii, bakıyorsun, bütün delikanlıların ağzında çakçak çiklet... «Çiklet çiğneyenin erkekliği artar!» diyor, haydiii bütün yetmişliklerin ağzında çakçak çiklet... Herif çiğnemese, karısı zorla ağzına beş çiklet birden sokup adamı boğacak... Propaganda bu; ona o türlü söylüyor, buna bu türlü söylüyor. Efendim? Bir de bakıyorsun, ahırda geviş getiren ineklere dönmüşüz. Yediden yetmişe millet çiklet çaklatıyor. Peki, çikletçinin bunu para kazanmak için yaptığını bilmiyor muyuz? Bak, sen bile şimdi çiklet çiğniyorsun. Çikletçinin kazanacağını düşünüyor musun? Yooo... Propagandaya kapılmışsın. Biz de doğrusu çocuğu yaparken aklımıza vatanı getirmedik... Ama «Vatana evlât!» propagandasına kandık işte... Karıya bilezik milezik almadık, hiç olmazsa hükûmetten bir madalya koparırız, dedik... Kısmet değilmiş, olmadı. Hem sonra biz yine de ihtiyatlı davrandık da benim karı karnına düşen her çocuğu doğurmadı. Onbeş kere de kürtaj oldu. Hepsini doğursaydı vatana yirmi evlât yetiştirecektik ki, o zaman ben bu daireyi temelinden söküp satsam vatan evlâtlarının boğazına kuru ekmek yetiştiremezdim. Kürtaj olmaktan benim karının içinde takım ve âlet diye hiçbir şey kalmadı. Son kürtaja gittiğinde doktor şaşmış «Hanım senin içinde hiçbir âlet kalmamışken sen bu çocuğu nasıl yaptın?» demiş. Bir mucize canım... Benim karı çırpı gibi zavallı, içi boş, dışının zarıyla duruyor.

— Valla benden söylemesi. Ben sana rüşvet alma demiyorum. Allah eksikliğini göstermesin, hepimiz az çok bişeyler yapıyoruz, ama haddimizi bilerek... Hiçbir memur, müdüründen ileri gidemez...

— İhtiyacıma göre alıyorum.

— Bak bu söz de ayrıca suç.

— Neden?

— Çünkü gayetle aşırı solcu lâfı... İhtiyacına göre olamaz, rütbene, derecene göre olacak. Hiçbir insan, yanında çalışanların kendinden ileri gitmesini istemez... Neden? Çünkü o zaman sosyal adalet kalmaz. Vergi nasılsa bu iş de aynen öyle. Maaşı çok olanın vergisi de çok olur... Sen şimdi bir küçük memur olarak, koca bir müdürle aşık atmaya kalktın mı, bunun sonu iyi olmaz. Benden söylemesi Şadan Bey...

Muhasebeciyle sık sık işte bu türlü konuşurduk. Sonunda onun dediği çıktı. Hayır beni rüşvet alırken yakalamadılar. Çünkü arkadaşlar seviyorlardı. Günün birinde ucu kendilerine de dokunur korkusuyla beni elbirliğiyle ordan başka yere yolladılar. Bir Anadolu kasabasına atandım. Orda ilk aylığımı alırken, bir de baktım bana bir üst dereceden aylık veriyorlar. Parayı aldım, hiç sesimi çıkarmadım. Neme gerek... Belki muhasebeci, belki veznedar bir yanlışlık yaptı. Ama ikinci, üçüncü ay da bir üst dereceden aylık verdiler. Terfi ettim desem, haberim olmalı. Kendi kendime «Belki rüşvet almıyayım diye bir üst dereceden aylık veriyorlar, çektiğim sıkıntıyı bildiklerinden» dedim. Olmaz böyle şey ya, kendime göre böyle yorumladım. Aradan birkaç ay geçmişti, Samsun mahkemesinden «Ölen babanız Ali Osman'dan kalan mirası kardeşleriniz ve öbür mirasçılarla bölüşmek için şu günü mahkemede bulunun» diye bir yazı geldi... Gel de şaşma şimdi... Evet, babam Samsunlu ve bizim nüfus kaydımız da Samsun'daydı. Babamın adı da Ali Osman, doğru... Ama babam otuz yıl önce öldü bir, on para miras bırakmadı iki, benim hiç kardeşim yok, üç... Dairedeki arkadaşlardan birinin Samsun'da akrabaları varmış. Onlara mektup yazıp sorduk. Cevap geldi: «Evet, miras işi doğrudur. Mal, mülk ve nakit olarak tutarı yarım milyona yaklaşık miras dört kardeş arasında bölüşülecektir.» Benim hiç mi hiç inanasım yok ya, bir avukat «Sen bana bir vekâletname ver, gerisine karışma, peşin para istemem. Dâvayı kazanırsam avukatlık hakkımı alırım» dedi. Çok denemişimdir, durup dururken iyilik gördüğüm birinden sonunda nasıl olsa kazık yiyeceğimi bildiğim için, avukata para almadan neden bu işe koşulduğunu sordum. Avukat «Satıcının sayısı alıcının sayısını geçti mi, taksitle satışlar başlar. Bugünlerde avukatların sayısı da dâvalılarla dâvacıların sayısını geçtiğinden yazıhanenin kapısını açan olmuyor. Nerdeyse avukatlığı unutacağım. Onun için veresiye üzerine avukatlığa başladım» dedi. İki hafta sonra Samsun'dan dönüp gelen avukat:

— Gözünaydın, dâvayı kazanmak ihtimalimiz var... dedi.

— Aman nasıl olur, babam öleli otuz yıl oldu, on para miras bırakmadı, benden başka da çocuğu yok... dedim.

Anlattı avukat: Samsun'daki nüfus kütüğü defterinin bir sayfasında iki tane Ali Osman varmış. Biri benim babam, biri de bir başkası. Bu iki Ali Osman da Hatçe adında bir kadınla evlenmişler. Biri benim anam, öbürü de öteki Ali Osman'ın karısı. Olur a... Ben doğunca nüfus memuru, bakmış ki öteki Ali Osman'la Hatçe'nin dört çocuğu var, bu yeni doğan da onların olacak besbelli deyip beni de öteki Ali Osman'ın üstüne yazmış. Benim babam Ali Osman'la anam Hatçe'nin nüfusta hiç çocukları yok görünüyor. Avukat böyle anlatıyor işte...

— Peki, dedim, ben öteki Ali Osman'ın oğlu olduğumu nasıl isbat edeceğim?..

— Senin isbat edeceğin bişey yok, dedi, bırak öbür çocukları senin baban olmadığını isbat etsinler, edebilirlerse...

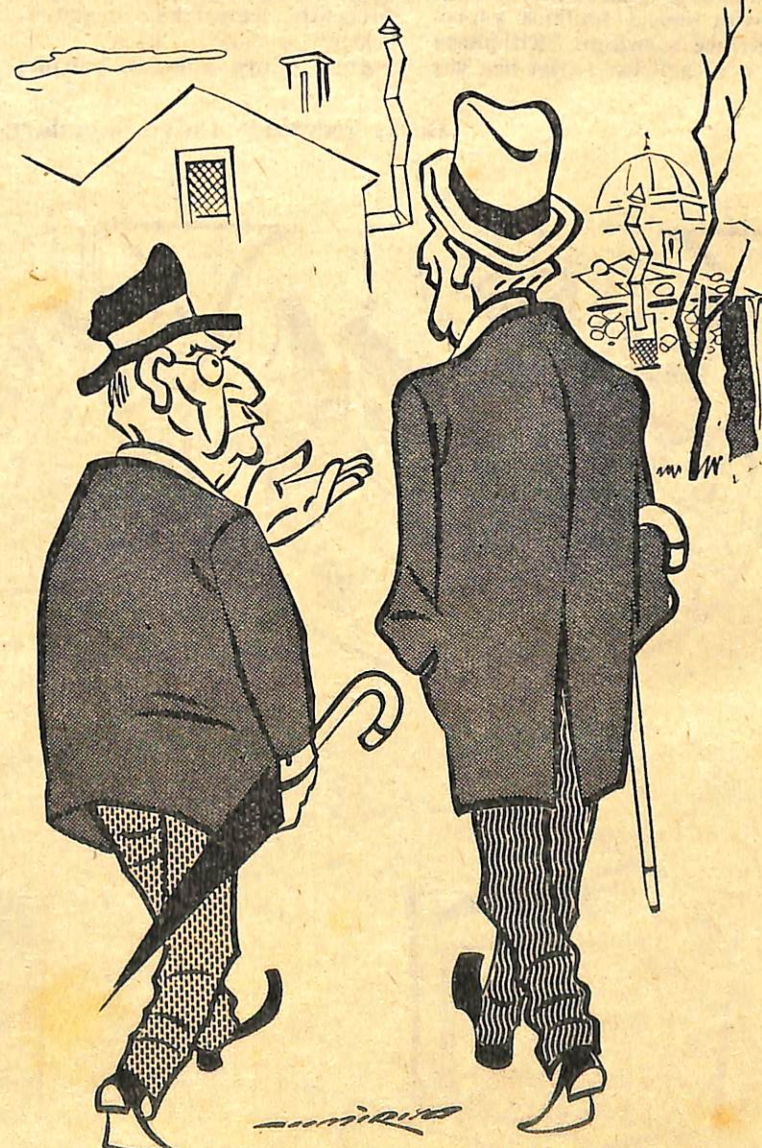
Avukatın mirası yüzdeyüz alacağımızı söylediği günün akşamı eve sevinçle gidip karıma haberi verdimse de, karım hiç oralı olmadı, başını eğmiş, somurtmuş oturuyor. Besbelli yine hasta...

— Neyin var? dedim.

— Benim başka neyim olur, çocuğum var... dedi.

Gençliğimde çok roman okumuşumdur. Romanlardaki karı milleti, başını herifin göğsüne dayayıp da bir eliyle herifin göğsünü sıvazlayıp, cilveli cilveli utanarak «Sevgilim, bir sürprizim var sana!» dedi mi, herif de karının elini avucunda ovuşturarak «Müşterek bir mahsulümüz mü yoksa?» diye sorar. Karı o zaman, bir damla yaş akıttığı gözleriyle alttan yukarı herifin dudaklarına bakar ve sonra gözlerini yumar ki herife «Artık ne duruyorsun, yumulsana!» demektir. Ve yapışırlar birbirlerine...

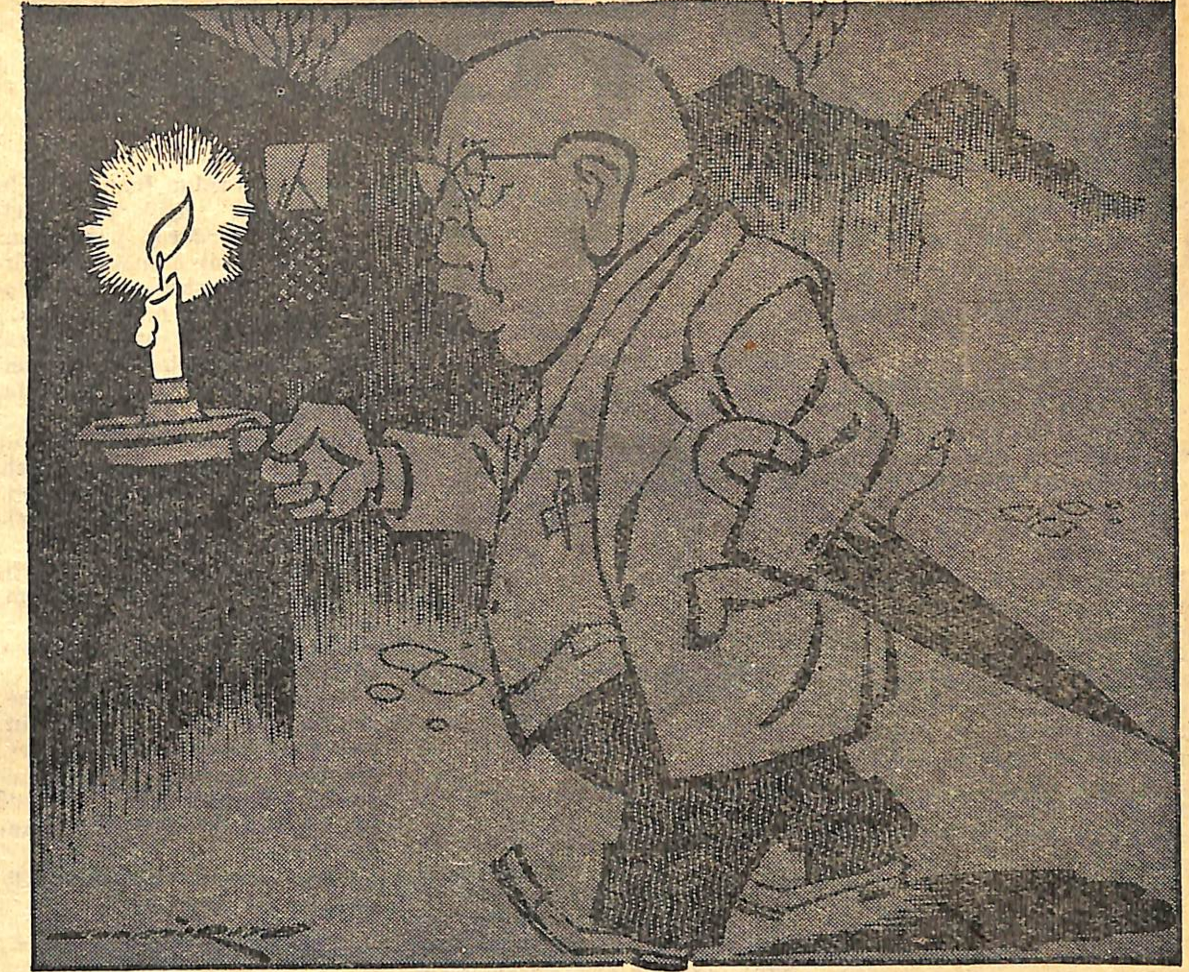
Benim hayatımda hiç böyle bir

— Halk Partisi Tahsin Banguoğlu'nu haysiyet divanına veriyormuş...

— Elbet vermeli... Haysiyetli adamdır!

İstanbula verilen cereyan yetmediği için bazı sokak lâmbaları yanmayacak. — Gazeteler —

Haşim İşcan — Bir mum al da derdine yan İşcan!..

manzara olmamıştır. Ne zaman benim karı, sanki bu işi ben tek başıma yapmışım gibi beni suçluyarak «Yine gebeyim!» dese, o gece kedi - köpek gibi kavga ederiz. Biz yine kavgaya başladık. Yahu, bu ne cins karı kardeşim, öksürsem gebe kalıyor... Bu sefer kürtaj da olamıyor. Doktor, karımın iç bölmelerinde kürtaj edilecek hiçbir âlet kalmamış olduğunu, çocuğun içerde nereye, nasıl tutunduğuna şaştığını söylemiş. Bir başka doktor, «Ben kürtaj yaparım ama, beşyüz lira isterim» demiş. Beşyüz lira bu, ne maaştan arttırılır, ne rüşvetten biriktirilir... Bunun üzerine karım kocakarı ilâçlarıyla çocuğu düşürmeye çalıştı. Kurban olduğum Allahımın bir hikmeti kardeşim, o ilâçları karım gebe değilken içse ya da sürünse, çoktan zehirlenir giderdi. Alttan, üstten ilâçların hiçbiri işe yaramadı. Artık alıştı da karım, bir dirhemi yedi kuduz mandayı öldüren cinsten zehirleri bardak bardak içiyor, çocuk düşmediği gibi, karının karnında tepinerek twist oynamaya başladı. Bunun üzerine karım:

— Allah kısmetini de birlikte verir... diyerek çocuğu düşürmekten vazgeçti. Vazgeçti dersem, çocuk inat etmiş düşmüyor, karı ne haltetsin...

Karım:

— Göreceksin bu çocuk kısmetli olacak, diyordu, baksana, bir üst derece maaş alıyorsun, sonra da havadan bir mirasa konuyoruz...

Evet, çocuk kısmetiyle doğuyordu. Avukatın hesabına göre bize yüzbin liranın üstünde miras düşecekti. Karım «Bu seferkiler ikiz galiba, çünkü iki yandan tekmeliyorlar karnımı...» dedi. Paralar geliyor ya, isterse üçüz olsun anasını satayım... Çocuklar bir de beşiz olmalı ki, bizim karının resimleri gazetelerde basılıp dünyaya nam salmalıyız...

Biz işte böylece işin tadını çıkarırken, muhasebeden bir yazı geldi. «Yanlışlıkla bir üst dereceden maaş almakta olduğunuz anlaşıldığından, bugüne kadar verilen maaş farkı tutarının her ay maaşın üçte biri nisbetinde kesileceği...»

Varsın kessinler... Mirası aldık mı, zaten memurluktan istifayı basacağım diye umutlanırken avukat geldi:

— Olmadı... dedi.

— Ne olmadı?

— Senin başka bir Ali Osman'dan olma ve başka bir Hatçe'den doğma olduğun anlaşıldığından miras dâvasını kaybettik...

Şimdi ne olacak yahu... Kardeşim, hiç kimse zorda kalmasa rüşvet almaz. Ben yine ister istemez rüşvete başladım. Karıya da etmediğimi bırakmıyorum:

— Ulan karı, hani kısmetliydi bu seferki... Daha dünyaya gelmeden bizim de kısmetimizi kuruttu...

Karım:

— Beşyüzü bul da kürtaj olayım bari... dedi.

Bizim daire, her gün yurttaşların akın akın girip çıktığı dairelerden değil ki... Daireden adımını atanı haraca bağlasam yine beşyüz lira toparlanmaz.

İster bir kayıt numarası alacak olsun, ister «nasılsın?» diye hatır soracak olsun, biri yanlışlıkla benim masaya yaklaşacak oldu mu, ben hemen sağ elimin beş parmağını havaya kaldırıp:

— Olmaz, katiyen olmaz!.. diyorum.

Tarihin insanlara çok büyük yararı vardır. Tarih, hikâye değil arkadaş, bugüne ışık tutar. Onun için tarihi iyi bileceksin... Gençliğin hayat adamı yetişmesi için, okullarda yalnız tarih okutulacak. Bizim eski tarihler ne der: Kadı efendi, «Olmaaaz, kabul etmem!» diye bağırıp kaç parmağını havaya kaldırırsa, o kadar altın istiyor demektir. Biz, tarihimize ve geleneğimize sıkıca bağlıyız.

— Olmaaz! diye parmaklarını havaya kaldırdın mı, geleneğine bağlı olduğundan ne demek istediğini halk da anlıyor kardeşim ve cevabını veriyor... Bizim halkımız gibi anlayışlı var mı!..

Bir gün yine sakallı bir herif geldi masaya, herif daha ağzını açmadan, ben, sağ elimin beş parmağını havaya kaldırıp:

— Olmaaaz! diye bağırdım.

Usûlen önce herifin ne istediğini sorup, sonra «olmaaaz! Yarın gel!» demek var ya, ben beşyüz lira kürtaj parası toplama derdine düştüğümden, artık iyice şaşırmışım, yalnız önüme gelene değil, önümden geçen gidene bile «Olmaaaz!» diyerek parmaklarımı kaldırıyorum.

Ben beş parmağımı havaya kaldırıp «Olmaaaz!» deyince, o sakallı herif de, iki parmağını havaya kaldırıp:

— Neden olmaz? dedi.

Ben bu sefer iki elimin on parmağını havaya kaldırıp:

— Görüyorsun çok meşgulüm, çok konuşursan sonra hiç olmaaaz! dedim.

Sakallı bu sefer, üç parmağını havaya kaldırıp:

— Ama benim işim acele ... dedi.

Ben yine beş parmağımı kaldırıp:

— Benim işim de acele, elimi çabuk tutmazsam karı doğuracak... dedim.

Sakallı dört parmağını kaldırıp:

— Ama müdür bey yapıyor, ona gitsem olur... dedi.

Demek ki Müdür, kırk liraya razı. Ah o sıra, bizim eski daire muhasebecisinin sözünü hatırlamak vardı. Adam bana «Kardeşim Şadan sosyal adaleti bozma... Herkes kendi rütbesine ve derecesine göre...» demişti. Ben acele beşyüz lirayı toparlamak yoluna düştüğümden, yine beş parmağımı kaldırıp:

— Ama müdürün bitek çocuğu var, benim beş çocuğum var, altıncısı da yolda. Onun için olmaaaaz! dedim.

Sakallı herif:

— Eh sen bilirsin... dedi, besbelli müdüre gitti.

Ben de dört yüz lirayı topladım, iş bir yüz liraya kaldı artık.

Ertesi gün yine o kara sakallı herif geldi, sağ elinin beş parmağını açarak masamın üstüne koydu:

— Artık bu işi yapalım... dedi.

Herif elli lirayı vermeye razı demek... Böyle demesiyle sigara paketini masanın üstüne koydu. Biz biliriz, sigara paketinde elli var anlaşılan... Kara sakallı:

— Bir sigara buyrun! diye paketi açınca, paketin içindeki elliliğin ucunu gördüm.

— Şimdi söndürdüm... diyerek herifin sigarasını almadım.

Şundan ötürü sigarasını almadım ki, heriften elli lirayı alınca geriye elli lira daha gerekli... Öbür elli lirayı kimbilir ne zaman kimden alabilirim. Çocuğun doğum günü de geliyor. Ben beşyüzü toparlıyayım derken çocuk doğacak... Ayrıca kürtajı yapacak doktor da:

— Daha bir hafta sonra tehlikelidir, yapamam... demiş.

Hazır sakallı herif verimliyken ve herifi elime geçirmişken kaçırmak istemedim. İki elimin parmaklarını açıp masaya dayadım:

— İşte böyle... dedim.

Sakallı:

— Yahu, dün böyle değildi... dedi.

— Yarına kalırsan böyle olacak, karışmam... deyip, sağı elimin açık parmaklarını kaldırıp kaldırıp iki kere masaya vurdum.

Aslında ben haklıyım kardeş... Hükûmet bile hükûmetken, falanca şeye zam yapılmayacak, dedi mi, ertesi gün ona mutlak zam yapıyor. Ulan ben hükûmetten daha mı doğrucuyum?

Sakallı herif paketi aldı masadan, içinden bir sigara alır gibi yapıp ikinci elli liralığı koyup masaya bıraktı paketi:

— Bir sigara buyrun! dedi.

Ben sigarayı alıp, kendiminmiş gibi sigara paketini cebime koydum, koymamla üç kişi enseme binip:

— Çıkar parayı! diye bağırdılar.

— Ne parası yahu?

Üstümü arayıp paraları çıkardılar.

— Kendi paramdır... dedim.

Sakallı herif müdüre gidip rüşvet istediğimi şikâyet etmiş. Müdür de kendi tarifesinin üstünde rüşvet isteyip sosyal adaleti bozduğumu anlayınca:

— Ben dairemde namussuz adam istemem! diye bağırıp bana polisle suçüstü düzenlemişler.

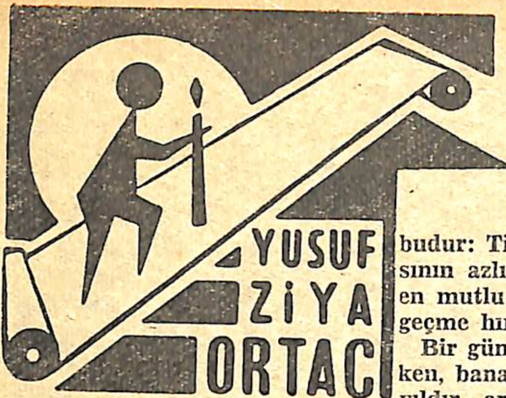
Kara sakallının bana verdiği elli liraların numaralarını daha önce polis almış, biyana yazmış olduğundan kurtuluşum yok... Ben o şaşkınlıkla, iki elimin on parmağını havaya beş kere kaldırdım. Cebimdeki beşyüz lirayı vermeye razıydım. Çocuk da doğarsa doğsun varsın...

Ben parmaklarımı kaldırınca kolumdan tutan biri, kulağıma yavaşça:

— Artık çok geç kardeş, dedi, baksana kalabalığız. Olmaaaz!..

İşte böyle kardeşler... Kodesi boyladık. Benim hapse girişimin ayına, karım o kısmetli altıncı çocuğumuzu doğurdu... Oğlan değil, kız... Kısmeti açık olsun, ne diyelim... Bundan sonra o karı bir daha zor doğurur. Beş yıl hapisteyim. Beş yıl sonra ne bende, ne karıda iş kalır...

Aziz NESİN

BİZİM YOKUŞ

Adnan Veli Kanık

ADNAN Veli'yi ne zaman düşünsem, gözümün önünde Tevfik Fikret'in Nedîm portesi belirir:

Çiçekle nim bozulmuş rakîk bir sima
Rakîktir, ama ince yüzünde ne çiçek bozuğu vardır, ne de Nedîm'in zarif sakalı.

Odama belli belirsiz bir gülümseme ile girer her zaman. Hazin bir gülümsemedir bu: Bulut altında bir güz güneşine benzer, nerdeyse yağmur olup yanaklarından akacak...

Sanatçı kanı vardır damarlarında Adnan Veli'nin: Baba, müzisyendi. Ağabey, Orhan Veli.. Şu:

İstanbul türküsü

İstanbul'da, Boğaziçi'nde,
Bir fakir Orhan Veli'yim;
Veli'nin oğluyum,
Tarifsiz kederler içinde.
Urumelihisarı'na oturmuşum;
Oturmuş ta bir türkü tuttur-
muşum;
«İstanbulun mermer taşları;
Başıma da konuyor, konuyor
aman,
martı kuşları!
Edalım,
Senin yüzünden bu halım.»
«İstanbul'un orta yeri sinema;
Garipliğim, mahzunluğum du-
yurmayın anama,
El konuşur, sevişirmiş; ba-
na ne?
Sevdalım,
Boynuna vebalım!»
İstanbul'da Boğaziçi'ndeyim;
Bir garip Orhan Veli,
Veli'nin oğlu;
Tarifsiz kederler içindeyim.
Orhan Veli

Diye kendi portresini çizen şair Orhan Veli, garip Orhan Veli... Bir de kızkardeşi var, Yapı ve Kredi Bankasının yıldızlarından...

Adnan Veli, Bizim Yokuş'a, batıp çıkan dergilerde denemelerle değil, günlük gazete kapısından girdi: On yedi yıl önce «Vatan» kapısından...

Katıksız İstanbul çocuğu, Boğaziçi çocuğudur o: Beykoz'da doğmuş, büyümüş.. Onun için eğlencelerinden biri hâlâ balıkçılıktır.

İstanbul'u, mahalle kahvesini, halk ağzını, esnaf ağzını, komşu ağzını onun kadar yansıtan başka yazar var mı? Ben bilmiyorum.

Galiba talih gülmedi ona, yoksa günümüzün çağdaş bir Hüseyin Rahmi'si olabilirdi.

Akbaba ailesine katılalı on yılı geçmiştir. Artık ona, aileden biri değil, aile babalarından biri demeliyiz.

Büyük istidadını kolay harcadığını sanıyorum. Tek kusuru budur: Titizliğinin ve şöhret hırsının azlığı... Bu hırs, en güzel, en mutlu hırsdır. Kendi kendini geçme hırsı...

Bir gün, ona dostça sitem ederken, bana gönlünü açtı: On yedi yıldır, aradığını bulamamanın kırıklığı vardı içinde!

Adnan Veli

Onun portresini yazarken, altı kitabı masamın üstünde duruyor: Sosyete, Uçan Daireler, Seçim Konuşmaları, Kaynana, Orhan Veli için, Mahbushane Çeşmesi... Adnan Veli, bu sonuncusu ile kendi kendini geçmiştir. Eğer yarışı bu çıkışla yürütseydi, heheyyy... Erişilmezdi arkasından!

Kapıdan girerken, parmağının arasında sigara vardır. Çıkarken, yine sigara... Bir saat karşı karşıya otursak, onu, dağılmayan bir mavi duman arkasından seyrederim.

Niye mi yazdım bunu?.. Sağlığım da, tıpkı büyük istidadı gibi nasıl hovardaca harcadığını anlatmak içini: Adnan Veli, birkaç kere «infarktüs» geçirmiştir. Ezraille dost oldular artık!

Yazılarını gece yazıyor: Masasının solunda, içinde izmaritler birikmiş kül tablası.. Sağında, rakı kadehi...

Doğrusunu söyleyim: Kalem tutmakta olduğu kadar kadeh tutmakta da ustadır Adnan Veli. Güzel içer, her yudumu, keyfini çıkara çıkara...

Şimdi büyük bir eser hazırlıyor, bir piyes.. Adını sordum, daha koymamış:

— «Saçlarıma ak düştü, sana ad bulamadım» diyor.

Okumadan, göremeden iyimserim bu piyes için: Konuşma dili, pırıl pırıl olacaktır elbet. Tipler, aramızda yaşayan, bizim insanlarımız olacaktır elbet. Temeli sağlam atacak, çatıyı iyi kuracaktır elbet...

Onu yazarken, kalemimin diline gelen iki mısra var:

Öyle bir nehr-i huruşan gibi cûş
etmişsin,
Fakat eyvâh çorak yerde akıp
gitmişsin!

Ama yazmaya elim varmıyor bir türlü...

Naci Sadullah

İşte Bizim Yokuş'un çilesini çekmekten usanmayan bir gönüllüsü daha... Ne demiş büyük Fuzuli:

Az eyleme inayetini ehl-i dertten,
Yâni ki çok belâlara kıl müptelâ
beni!

Galiba o da içinden böyle diyen bir basın âşığıdır: Kazasına, belâsına ve türlü acılarına düşkün bir basın âşığı...

Elinde kalem sihirbaz değneğidir Naci Sadullah'ın: Kâğıda dokununca makale olur, hikâye olur, fıkra olur, röportaj olur, kavga olur ve... Mahkemelik olur!

Naci Sadullah

Ama kolaycıdır Naci Sadullah, sanatçı değil. Sanatın zoruna, sıkıntısına, alın terine dayanamaz. Yazar, yazar, yazar ve bir daha kâğıtlara göz atmadan dizgiye gönderiverir.

Görüş, şimşek görüşü. Nükte, keskin sirke, acı biber, arı iğnesi... Ama sabır, nanay! Kalemi eline aldı mı, at kaçmış sanırsınız. Tutabilirsen tut!

Oturup yazdıklarını bir okusa ve kıyıp yarısını çizse, atsa, ne güzel, ne kıvrak bir hikâye, bir sohbet çıkacaktır ortaya...

Doğrusunu söyleyim: Benim onda aradığım, mecmuacı özelliğidir. Onun yaptığı, saatleri değil, dakikaları sayılı gazetecilik.

Gün görmüş, zengin, soylu bir ailenin çocuğudur Naci Sadullah. Bizim Yokuş'a nasıl düştü, nereden düştü bilmem!

O da içer... Canım Ebussuut efendinin torunu değiliz, hep içeriz. Ama o bizim gibi değil, o içer!

Aylardır yine kayıplara karıştı. Geldi mi, dumanı üstündedir her saat: İster sabah olsun, ister öğle, ister akşam.

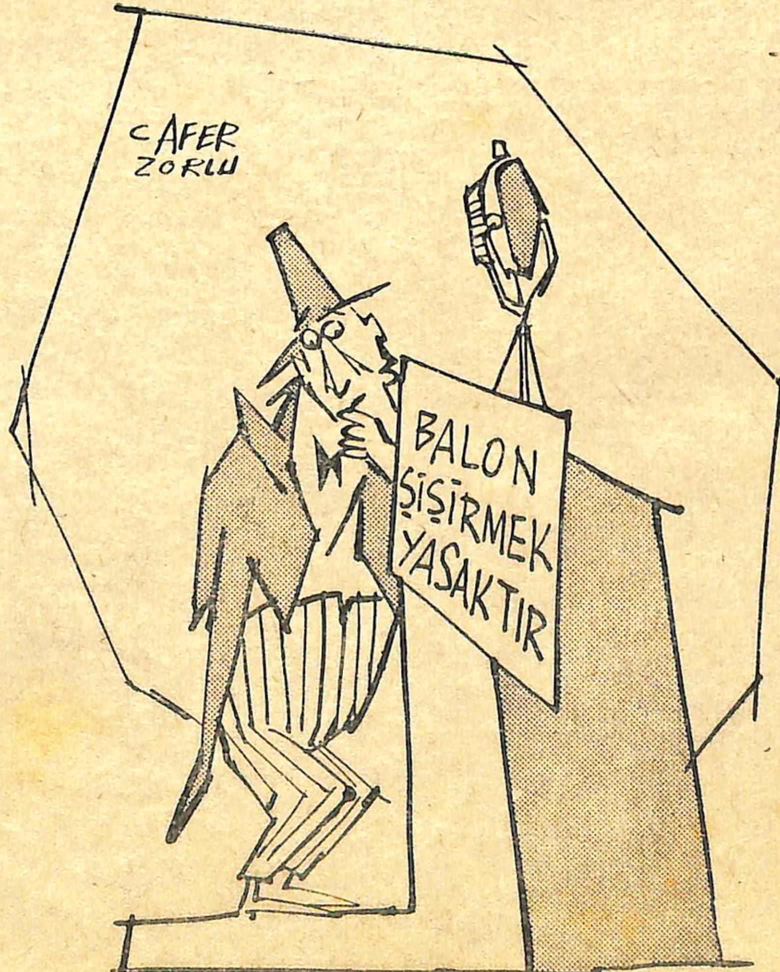
Yüz, rakıdan kızarmış. Ses, rakıdan kısılmış. Neşe, rakıdan tutuşmuş... Arasıra öfke de burnun ucunda!

Kimseyi yermez, kimseyi suçlamaz. Cömerttir, parası yokken de... Kibardır, hem ayıkken, hem sarhoşken!

Rahmetli Ömer Rıza Doğrul, rahmetli Mahmut Yesari, rahmetli Nurettin Artam... Aman Allah'ım, ölenler yaşıyanlardan çok Bizim Yokuş'ta!.. Bütün rahmetliler onun en yakın dostları idi.

Bir gün, dört başı mamur bir huzura kavuşsa Naci Sadullah ve bize bir «Kadeh arkadaşları» romanı yazsa, mizah edebiyatımız ölümsüz bir eser kazanır, Naci Sadullah Danış da ölümsüz bir isim olurdu.

Yusuf Ziya ORTAÇ

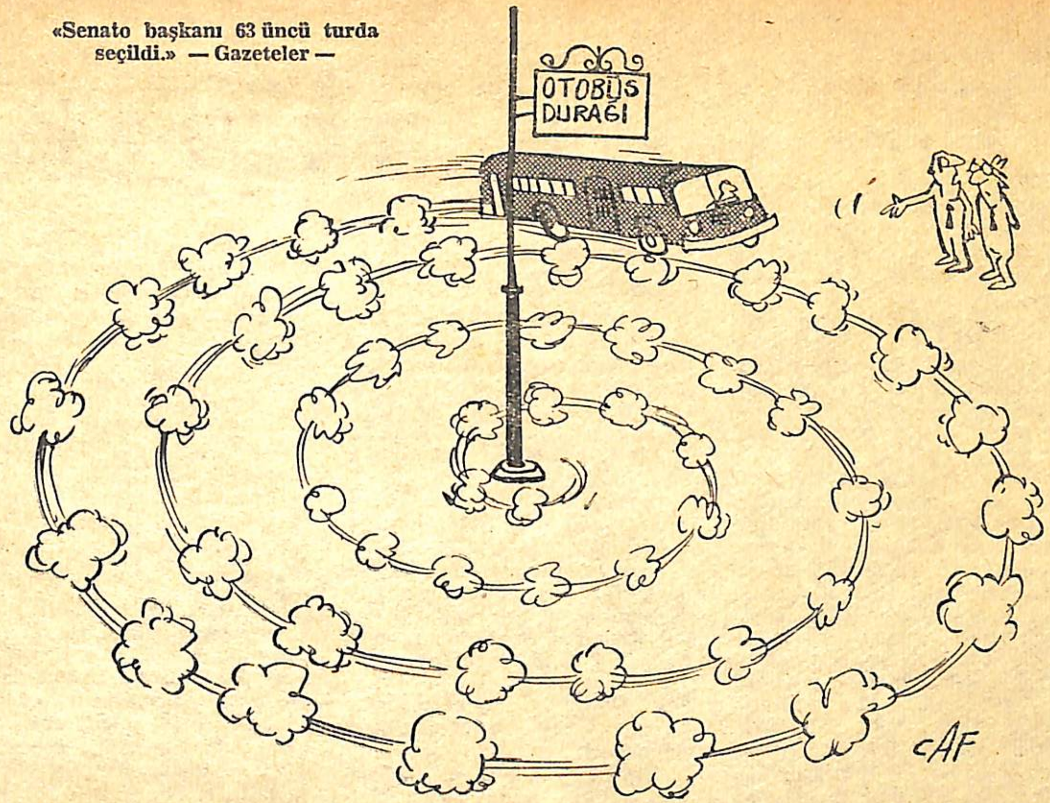

Gazeteler: «Ağızla balon şişirmek yasak edildi!»

ankara MEKTUBU: Nimet Arzık

Turlar

«Senato başkanı 63 üncü turda seçildi.» — Gazeteler —

— İçinde senatör var galiba!..

Ceviz kaplamanın üzerinde, kristalden pırıl pırıl, binbir kesimli sulh çelenkleri parlıyordu. Mimar Holsmayster, ki gar, mezar ve Opera mimarıdır, ne diye düşünmüştü, o küçük amfi şeklinde zarif köşeciği bilemeyiz. Bizde yapı yapıldığı zaman Senato yoktu ki.. Lâfı bile yoktu.. Ama o zamanlar çok yerlerin lâfı bile yoktu!.. Sonradan... sonrası pek karışık!

Senatörler bir türlü kendilerine başkanlık edecek kişi hakkında birleşemiyorlardı. Tur'lar bağlanamıyordu bir türlü. Gülüşüyorlar, şakalaşıyorlar. Bir zarfa bir isim yazıyorlar, daire halinde kürsüden geçiyorlar, tekrar yerlerine oturuyorlar, tekrar gülüşüyorlar, tekrar şakalaşıyorlardı...

«Dön atlı karıncam dön,
«Dön yüz kere, dön bin kere!»

Diye bir şiiri vardır ya Verlaine'in... (Valla billâ, Babeuf'le, Mabeuf'le, ilgisi yok Verlainin!)

Ve ecanip şakalaşıyordu: «Bu kırkıncı tur... Bu ellinci tur... Bir füze mi attınız uzaylara ki?» diye diye... Atacağız ahbaplar atacağız! Hele şu Senato başkanımızın turları bitsin de... Başbakanın stilince: «Atacağız demedik mi?.. Dediiik.. öyleyse atacağız!»

... Ve nihayet, hesapta kitapta olmıyan Atasagun isminde birleşildi. Hesapta kitapta değildi bu isim. Hesapta kitapta, Ürgüplü vardı. Yavaş yavaş ta yol alacağa benziyordu sessizinden. Ama alamadı yolu. Devlet Başkanına vekâlet sıralarında, Osmanlı hanedanına ilişik, zümrüt gözlü müstakbel gelini, Cumhurbaşkanı köşkünde, resmi kabullerde ikinci hanımefendi olarak ev sahibeliği yapamıyacak.

Halk ne diyor bilir misiniz, şu hayatın değişik istihzalarına alışık halk?

«Çok yakın be abla, diyor, aradan yüz sene geçseydi hiç olmazsa!..»

İftihar!

Dışişleri aileleri, «aileden olmıyan» yeni bakanıyla son derece övünüyor: «Şükür başımıza hakiki bir Don Juan geldi»... (Valla billâ)

Eh eh, tek sıkıntıları, tek tasaları, tek dertleri buymuş... Oh şükür şükür, şimcik bu da halloldu...

Don Juanlığını bilmem. Umur görmüş, ve kendi stilinde zarif bir kişidir eski Bursa valisi Çağlıyangil... Yaşına göre yakışıklıdır da. Alaturka deyimle «kalıbı kıyafeti» yerindedir de. Ondan sonra efendim, sanatkârdır da, temsiller vermiştir gençliğinde... Hele bir piyeste pek beğenilmiştir, şu pasajlarda çok alkışlanmıştır:

«Kavuğun heybeti mi?...
«Heybetin kavuğu mu?...»

Kavuğun heybeti, kavuğun heybeti, zarif dostum, heybete kavuk istemez... Yalnız Bakanlık çok memnun... Resmen böyle övüleceğin hatırına gelir miydi?

«Şükür başımıza hakiki bir Don Juan geldi»... Tanrıya şükür etmek iyi şey!... İyi değil mi?

Antika...

Şu söyliyeceklerimi mizah tonuyla söyliyeceğim, başka çare yok. Ama nasıl mizah biliyor musunuz. Hani bir artistin pederi vefat eder. O akşam, güldürücü bir piyeste oynamak mecburiyetindedir. İçi iplik iplik ağlarken nasıl gülerse, öyle mizah...

Dergilerde, çarşaf çarşaf yazılar.. Kara Borsacılık Amerikan külotları, viskiler, sigaralar üzerine dönüyor... Ve feryat ediyoruz!

Bir de.. bakın size anlatayım da gerçekten feryadedin.

Ufacık tefecik bir «antika» dükkânıydı. (Şimcik herkes yer içer oldu, onun için her köşede bir lokanta türedi ya. Şimcik herkes, tabak çanağın eskisine gönül sardı. Onun'çin her köşede bir antikacı dükkânı türedi ya. Antikacı, ekseriyetle elinden geçen parçaların değerini bilmiyor. Sadece kazanç düşünüyor kazanç... Yapıştırdığı etiketler ona göre. Çok parlak olursa bir nesne, Amerikalıyı çekiyor diye, daha pahalı oluyor... Az parlak olursa, işte ona göre...)

Ufacık tefecik bir antikacı dükkânıydı. Hardanın hurdanın arasında, iki metre uzunluğunda, şeytanlı melekli ve tefarruatlı bir oymacılık şaheseri vardı... İnsanın nefesi tutuluyordu... Ufacık tefecik dükkânın sahibi anlatıyordu masum:

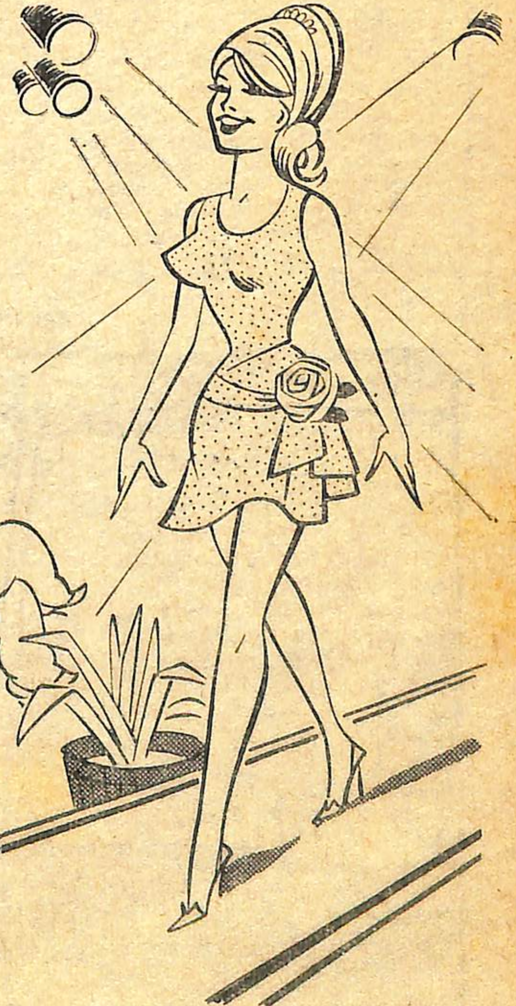
«Efendim... Sivasta eski bir kiliseden söküldü»...

İyi ki kiliseyi de sökmemişler... Her şeyin sökülme eğiliminde olduğu bu diyarda!...

Bir başka antikacıda... 3 bin senelik, «resmi» kazılardan çıkmış olması gereken bir Yunan başı gülümsüyordu... Hey Millî Eğitim Bakanlığı, nicesun?...

Bir başkasında, paha biçilmez. Urartulardan kalma heykelcikler ve vazolar vardı. Şimcik bunları «souvenir» olarak söküp satıyoruz, hiçbir «souvenir»imiz kalmayıncaya kadar devam edeceğiz dimi? Yahu her şeyin zaptu raptı var da... niye bunun yok... Amma «antika» insanlarız. Antikaya ihtiyacımız olmıyacak kadar antika...

Hey Turizm Bakanlığı... Sen de nicesun?

Defilelerden çizgiler...

PAZARTESİ

Dalkavukluk

Dalkavukluk bir ince sanattır. Şarkta... Hükümdarların, sultanların, şahların, padişahların, beyzadelerin, paşaların, vezirlerin, sadrazâmların profesyonel dalkavukları vardı.

O sanat bugün başka biçimlerde sürmektedir. İktidar sahibi kişilerin bugün de çevrelerinde dalkavuklar vardır. Ve bir kimse iktidarı ele geçirmesin.. çevresi hemen dalkavuklarla donanır.

Ancak eski dalkavuklarla yeni dalkavuklar arasında farklar görülür. Eski dalkavukların meslekleri açıktan açığa dalkavukluk olduğu için daha az tehlikeli idiler. Bir vezir, bir sultan; dalkavuğuna dalkavukluğu kadar önem verirdi.

Şimdiki dalkavuklar ise dalkavukluğu belli olmadan yapıyorlar. Sanki birer dalkavuk değilmiş de ciddi kişiler imiş gibi ortada dolaşıyorlar. Sözlerine önem veriliyor. Ve sırf dalkavukluk için söylenmiş lâfları ciddiyetle ele alınıyor.

Böyle olunca da iktidar sahipleri için en tehlikeli kişiler dalkavuklar oluyor.

Vaktiyle beyzadelerden biri bir tanıdığına:

— Benim dalkavuğum olursan sana beş altın veririm... demiş.

Adam:

— Değmez ki, diye cevap vermiş, beş altına insan dalkavukluk yapar mı?

Beyzade:

— Peki, altınlarımın yarısını veririm... diye ısrar etmiş. Adam:

— O zaman servetimiz eşit olur, niçin sana dalkavukluk yapayım?

Beyzade:

— Peki, altınlarımın hepsini veririm.

Adam:

— O zaman da ben zengin olurum, sen fakir. Niçin sana dalkavukluk edeyim?

Dalkavukluk yapmak için sebep çoktur. Ama yapmamak için de sebep çoktur. Dalkavukluk yapmak isteyenlerle istemiyenler, işlerine geldiğince kullanırlar bu sebepleri.

7 gün

SALI

Açıkta kalanlar

Üniversiteye girmek isteyen lise öğrencilerinden bahsediyoruz: Açıkta kaldılar.

Açıkta kalmak kötü bir şey.

Memurun açıkta kalmasından tutunuz, bütçenin açık kalmasına kadar...

Pencerenin açıkta kalmasından kapının açık kalmasına kadar...

Ama bunun tersi de vardır: Açık talih, açık hava, açık fikir, açık rejim, açık insan...

Herhalde lise mezunları açıkta kaldıkça idareciler açık vermiş oluyorlar.

Ve Üniversite kapıları açıkta kalan lise mezunlarına bir türlü açılmıyor.

Kimbilir belki de gençler kapıya gidip:

— Açıl susam açıl... derlerse masallardaki gibi açılır o kapılar.

Zaten işlerimiz masallardaki gibidir bizim.

ÇARŞAMBA

Kelime-i Şahadet

Bir Fransız kızı müslüman olmak istemiş. Gazetelerin yazdığına göre hâkimin karşısına çıkmışlar. Hâkim:

— Kelime-i Şahadet getir bakalım... demiş.

Kız söyliyememiş.

Ama kızın Türk ismi alıp müslüman olması da muhakkak lâzım. Çünkü nişanlısı sabırsızlıkla bu işin bitmesini bekliyor evlenmek için...

Hâkim delikanlıyı çağırmış:

— Niçin öğretmediniz, demiş, bakın kelime-i şahadet getiremiyor.

Delikanlı:

— Annem öğretmişti; şimdi utandığından söyliyemiyor.

— Peki sen getir bakalım kelime-i şahadet!

— Ben de utanıyorum hâkim bey.

Biz bu haberi aynen gazetelerde okuduk... da aklımıza meşhur fıkra geldi:

Vaktiyle bir kadı Trabzona gitmek için bir küçük yelkenliye biner. Yolda geminin reisi ile konuşurken sorar:

— İslâmın şartı kaç?

— Bilmem.

— Öyleyse gittin cehennemin dibine.

Bir zaman geçer fırtına çıkar. Deniz tehlikeli bir hal alır. Reis sorar:

— Kadı efendi yüzme bilir misin?

— Hayır.

— Öyleyse gittin deryanın dibine!

Şimdi Fransız kızının da nişanlısının da yüzme bilip bilmediklerini biz bilmiyoruz. Ama eğer biliyorlarsa bile gene kelime-i şahadet getirmesini öğrenmelidirler. Çünkü pek kolay bir şeydir bunu öğrenmek...

Tuhaf dünya bu! Kimisine evlenmek zor gelir kimisine de kelime-i şahadet getirmek... Bu âşıklara da evlenmek daha kolay geliyor.

PERŞEMBE

Af

Af hazırlıkları hızlandı. Yalnız tereddüt noktaları var:

— Acaba kimleri affetmeli?

Bizim gibi iki üç yılda bir af çıkaran ülkelerde hapishane kapıları stadyum turnikeleri gibi çalışır.

Adalet konusunda titiz olmak vardır, olmamak vardır. İkinci Mahmut devrinde Hâlet efendi adında bir zalim varmış.

Bir gün bir delikanlının idamına hüküm almış, ama araya girip şefaat ve af dileyenlere demiş ki:

— Birine gençtir yazıktır, ötekine ihtiyardır yazıktır diyorsunuz. Peki idam için her vakit orta yaşlıyı nereden bulalım?

Aman Hâlet efendi gibi olmıyalım.

CUMA

İkili anlaşmalar

Günün konusu Amerikayla Türkiye arasındaki «İkili Anlaşmalar.» bazı gazetelerin yazdığına göre bu ikili anlaşmaların çoğu yazılı değilmiş, ya da anlaşmanın metni bulunamıyormuş.

Neredeyse «Böyle bir anlaşma yok» deyip işin içinden çıkıverecekler.

Kel bir adamın hamamda takkesini çalmışlar. Giyinirken işin farkına varmış. Ama hamamcı:

— Sen hamama takkesiz geldin... demiş.

Kel başını müşterilere gösterek:

— Ey Ümmeti Muhammet! Siz söyleyin bu baş, takkesiz gelecek baş mıdır?

CUMARTESİ

Bildiri

Ankaralı Üniversite öğretim üyeleri bir bildiri yayınladılar. İstanbulu Üniversite öğretim üyeleri bu bildiriye katıldılar. Ve bunlara karşı da «Memurlar Birliği» adlı bir cemiyet de bildiri yayınladı.

Fakat gazeteler «Memurlar Birliği» adında bir cemiyetin bulunmadığını yazdılar.

Eskiden sahte cemiyetler adına iane ve yardım diye para toplayan dolandırıcılar vardı.

Şimdi demek ki bildiri dolandırıcılığı için sahte cemiyetler düzenleniyor.

Eh, gene de bir bakıma ilerliyoruz sayılır. Çünkü birisi para için öteki de fikir için dolandırıcılıktır.

PAZAR

Bütçe

Önce bir bilmece:

— İçinden alındıkça büyüyen şey nedir?

— Çukur.

— Açığı büyüdükçe kendisi büyüyen?

— Delik!

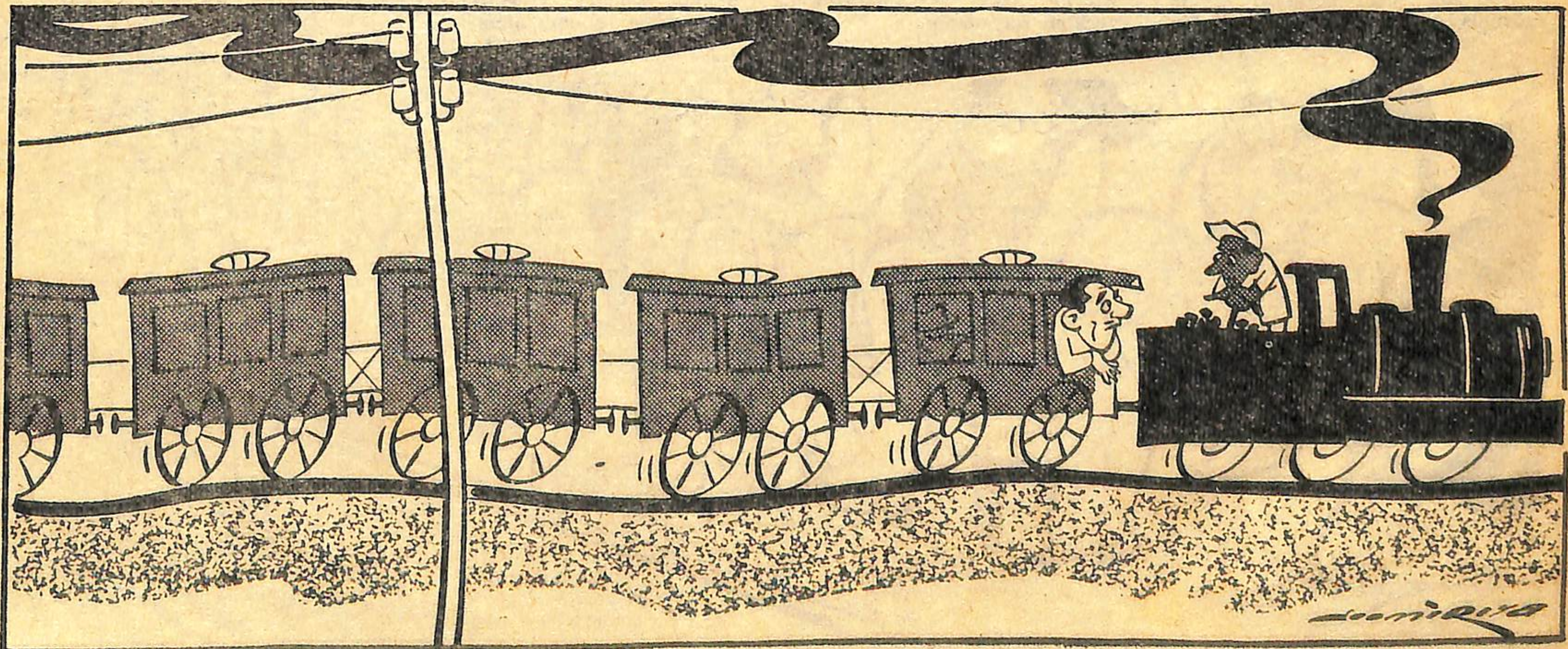
— Hayır bilemediniz.

— ???

— Bütçe!

Gerçekten bakıyoruz da 1966 bütçesinin açığı biraz daha büyüdü. Ve kendisi de büyüdü. Haydi hayırlısı.

Devlet Demir Yolları günde bir milyon lira ziyan ediyor.. — Gazeteler —

— Ne yakıyor bu lokomotif?..
— Günde bir milyon lira!..

Gümüş liralıklar tedavülden kalkıyor. — Gazeteler —

Yazısız

Eski Aşifte!

Gidi eski aşifte.. Âşığın çifte çifte..
Uslan! Bu sefer vardın dürüst bir gence işte:
Lüksü, israfı bırak, mutlu bir hayat iste!
Cismin bu genç adamda, resmin başka herifte!
Gidi eski aşifte!..

Arzu!.. Yıllardan beri, çıldırttın çok Kanber'i,
Otur artık seversen Tanrıyı, Peygamberi!
Sen bazan bir şeytansın.. Ne tuhaf, bazan peri,
Periye kim vurulmaz?.. Sana karşı durulmaz!
Hesap, kitap sorulmaz!..

Kaçarsın bucak bucak, açarsın sonra kucak,
Hem döndürürsün dolap, hem söndürürsün ocak!
Sana herkes tapacak? Kanın ne kadar sıcak!
Fettan, mağrur yürürsün.. Kimini öldürürsün,
Kimini güldürürsün!..

Kaç yıl peşinde koşan, yüce dağları aşan,
En son sana kavuşan, ya mutlu, ya perişan!
Âşıkların olurlar daima Lala Paşa!
Yüzüne güle güle, onu yaparsın köle..
Sonra da?.. Ört ki öle!..

Çoğunun — en beteri — değişir karakteri:
Doğruluk, alınteri?.. Kapatır o defteri!
Bir anda sildirirsin sözlüğünden «Yeter»i:
Nice «Çok» lar yıllarca, bu sözlükte «Az» olur,
Korkunç bir doymaz olur!..

Bunlar acıklı konu.. Kiminin yokken donu,
Yatak çarşafı yapar metresine milyonu!
Sen kışkırtırsın onu.. Gelmez hırsının sonu,
Bakmaz dün böyle miydi?.. Kesmez senden ümidi!
Gidi aşifte, gidiii!..

Kocan, o çileli kul, uyurken horul horul,
Evden uçuverirsin.. Haspayı ara da, bul!
Partiler, toplantılar.. Olursun gene şen dul:
Yaparlar sana flört.. Bulursun başka aman!
Sürtük! Yamansın, yaman!..

Ne buyurdun sultanım?.. Ezelden bu mu huyun?
Senin derin mi kuyun?.. Çok içilmez mi suyun?
Bu seferki erin de, er geç, büker mi boyun?
Açamaz mı gözünü dalkavuk arkadaştan,
Çıkarır mısın baştan?..

İster göz at basına.. İster sor babasına,
Ağır basar, temizler.. Hele bir kere sına!
Isparta'lı döndürür Isparta halısına!
O, seni dümdüz yapar.. Ama hoş bir yüz yapar..
Geceni gündüz yapar!..

Otur... Çok âşığın var.. Hepsi istikbal adar,
Peşinde bir ihtiyar: Meşhur taçsız hükümdar!
Ama eli sıkıdır: Geçinirsin dara dar!
Gençler tadını tadar.. Seni güzelce budar,
Gidi güzel aşifte: Gidi fettan iktidar!
Otur.. Sözüm bu kadar!..

Necdet Rüştü EFE

Eşeğin gölgesi

Şu Haldun Taner öyle bir piyes yazdı ki, şöhreti, geometrideki «Eşek dâvası» nı da geçti!

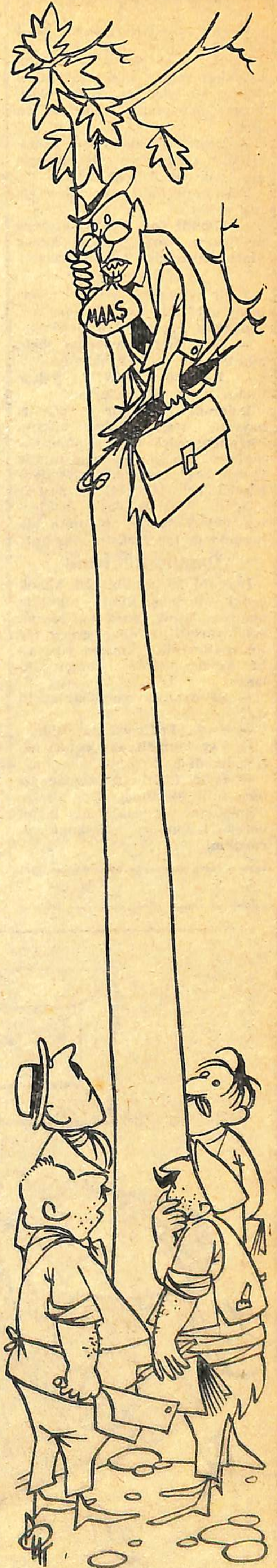
Zaten bizde eşeğe dair ne varsa meşhur olur. Nasreddin Hocanın en güzel fıkraları bile eşek üstüne değil midir?

Geçenlerde «Eşeğin Gölgesi» mahkeme kararı ile sahnelerden kaldırılmıştı. Şimdi gazetelerde yeni bir müjde: «Eşeğin Gölgesi» daha üst bir mahkeme kararı ile tekrar sahnelerimize konmuş.

Doğrudur, yerindedir bu karar. İş sahnesinde, fikir sahnesinde, politika sahnesinde, eşeklerin gölgesi değil, kendileri tıkır tıkır dolaşır, istedikleri zaman çifte atar, istedikleri zaman nara atarken, sahnelerimize hiç olmazsa gölgesini çok görmeyelim.

Eşek haklarına saygı!

Yeni bütçede memur maaşlarına zam var... — Gazeteler —

Lafonten'den bir masal!

Sarhoşluk

O gece arkadaşlariyle bir hayli eğlenip kafayı tütsüleyen B. Hamdi, ertesi gün saat sekizde uyandığı zaman her tarafı ağrıyordu, işe gidecek hali yoktu, hemen patronun evine telefon etti:

— Beyfendi, bugün çok rahatsızım, yazıhaneye gelemiyeceğim, çok çok özür dilerim.

Telefonun öbür ucundan cevap geldi:

— Hamdi bey, telefon etmeye ne lüzum vardı, yarına kadar dinlenebilirsiniz, bugün pazar!..

Kibarlık

Yaşlı profesör, berbere girer, boş bulduğu koltuğa oturur, şapkasını çıkarmadan berbere:

— Ustacığım, saçlarımı şöyle güzelce bir traş et bakalım..

— Başüstüne efendim, yalnız lûtfen şapkanızı çıkarın..

Dalgınlığı meşhur profesör, hayretle etrafına bakar, köşede bir müşterisiyle meşgul olan manikürcü kızı görür, mahcup bir tavırla şapkasını çıkarır ve dükkândakilerin işiteceği bir sesle:

— Affedersiniz der, haklısınız, dükkânda bir hanımın bulunduğunu hiç farketmemiştim!..

Doğum kontrolu

Derenin kenarında altı küçük çocuk oturmuş, kimi toprakla oynuyor, kimi suya taş atarak eğleniyordu. Oradan geçen bir turist, derede çamaşır yıkayan bir köylü kadının yanına yaklaştı:

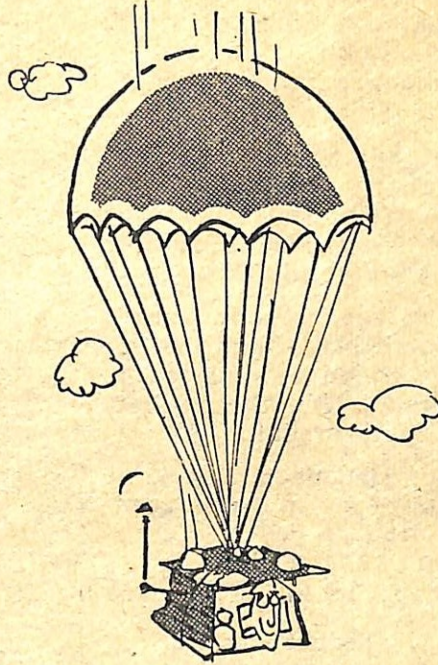
— Şu oynayan çocuklar senin mi?

— Evet.. Yedincisi de yolda..

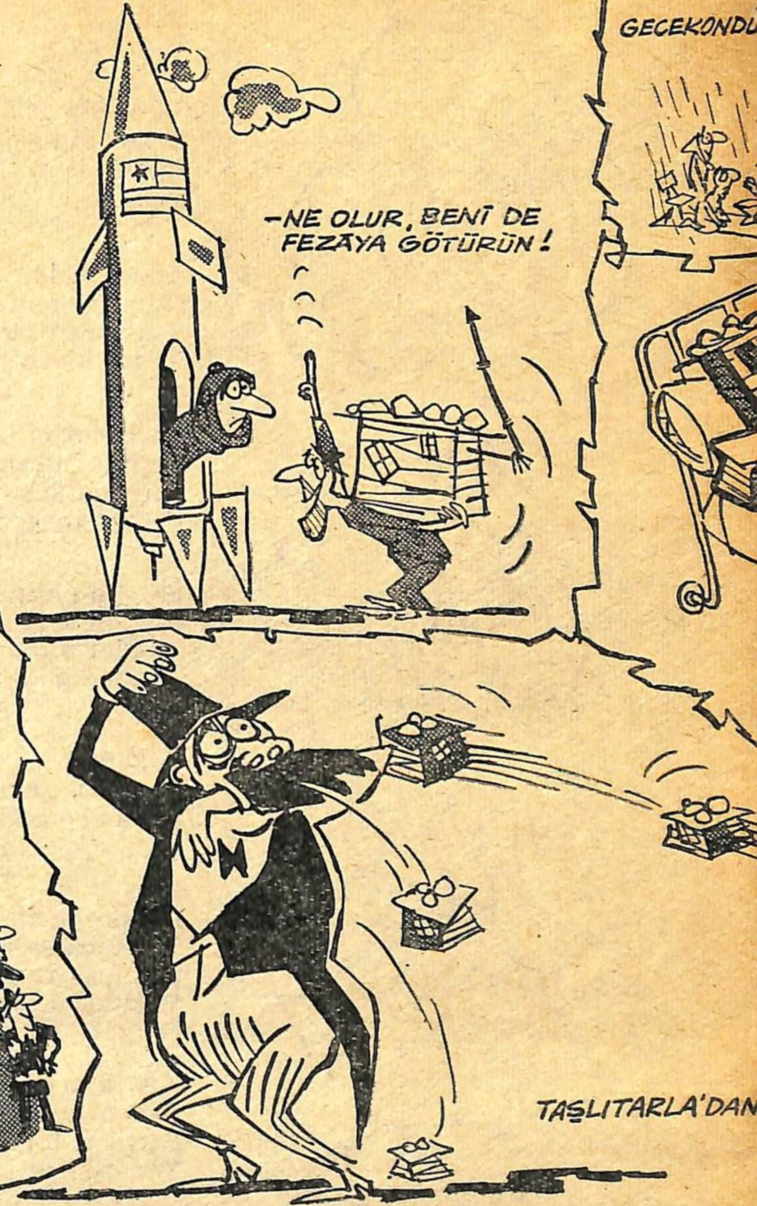
— Vay canına!.. Bu kadarı kâfi gelmedi mi?

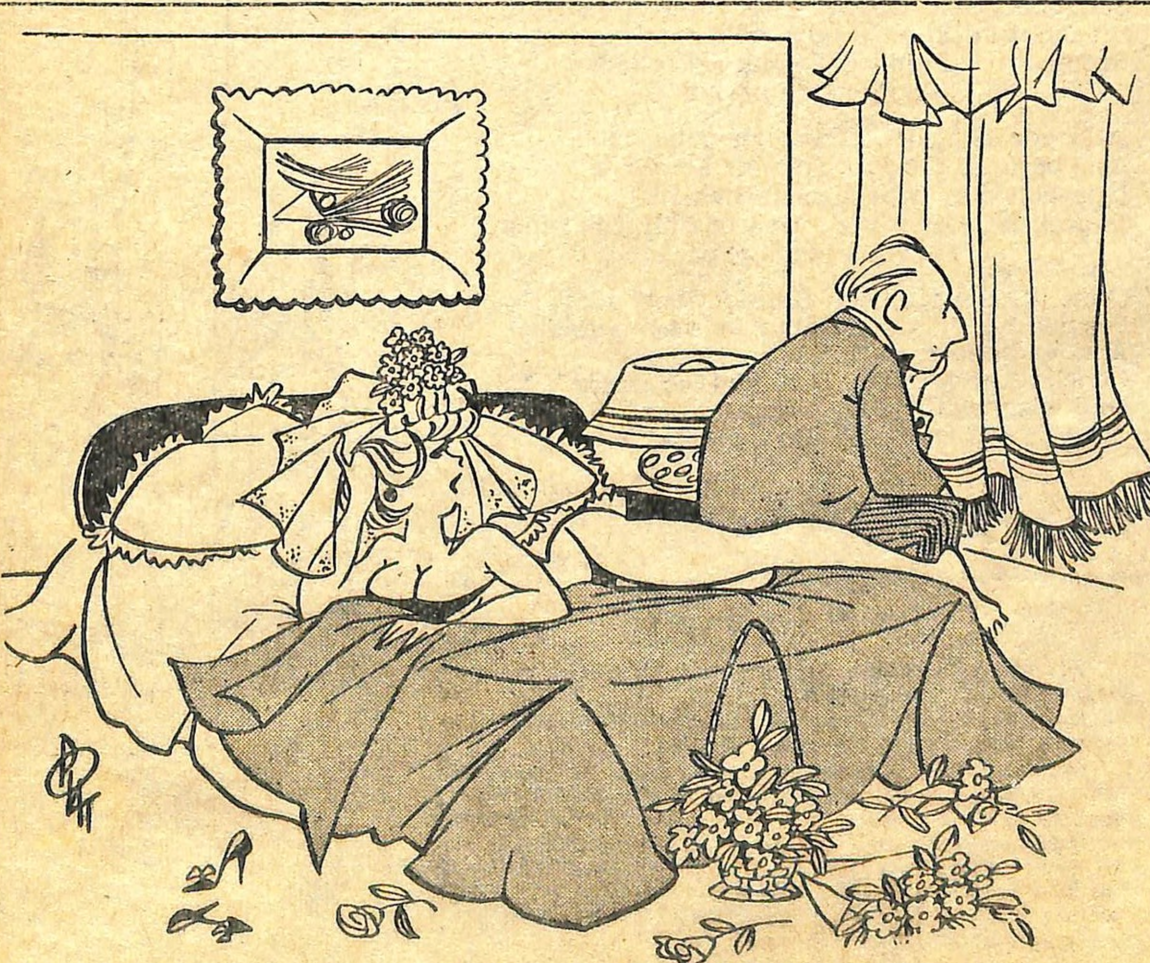
— Öyle, fakat ne zaman şehire inip korunma ilâcı alsam, dönüşümde çocuklardan birini derede boğulmuş olduğunu görürdüm!..

SAHİBİ OLAN ARSALARA GECEKONDU YAPTIRILMAMASI İÇİN TEDBİR ALINDI. -GAZETELER-

— Ne düşünüp duruyorsun ayol, sen hiç evlenmedin mi?..

Ey ruh!..

Dalgınlığıyla tanınmış bir profesörümüz, geçen gün Şişlide bir tanıdığına misafir gitmişti. Son zamanlarda moda ya, orada da birkaç kişi, masanın etrafında toplanmış ruh çağırıyorlardı.

Ev sahibi profesöre sordu:

— Siz de birini çağırmak ister misiniz hocam?

— Olur, olur..

— Peki kimi çağıracaksınız?

— Bizim hanımı!..

Profesörü tanıyanlar gülüştüler:

— Üstadım, dediler, hanımız sağ değil mi, Ankarada kızının yanında..

— Evet, ama kol düğmelerimi bir türlü bulamıyorum, gelsin de nereye sakladıysa anlatsın!

Özür

Evin hanımı, hizmetçisinin bir suçunu yakalamış onu azarlıyordu:

— Sabahleyin yaptığından utanmıyor musun?

Hizmetçi kız anlamamazlığa gelerek sordu :

— Ne yaptım ki?..

— Daha ne yapacaksın, sabahleyin süt alırken sütçünün yanağını sıktığını gördüm..

Hizmetçi kız pişkinlikle:

— Ah hanımcığım, dedi, vallaha o çocuğun kabahati yok.. Geçen gün ekmekçinin çırağını gördü de ondan sonra baştan çıktı!

...YASI MECLİSE GÖTÜRÜLÜYOR!

MECLİS

İKİNCİ KIBRIS!

HASTA ADAM!

...ŞLAR!

YARALI VATANDAŞ

El yazısı

Postacı, çantasından çıkardığı mektubu apartıman kapıcısına gösterir:

— Osman efendi, karınıza bir mektup var..

— Peki ver kendisine götüreyim.

— Veremem taahhütlüdür, el yazısını almam lâzım..

Kapıcı, başını alt katın bulunduğu tarafa çevirip seslenir:

— Hey Hatçe sana Yağcıların gelininden mektup var, elini yıka da çabuk gel!..

Sevmek ve sevilmek!

İki kadın arasında:

— Senden ne saklayım, ben seviyorum ve seviliyorum!..

— Doğrusu çok talihlisin!

— Fakat aynı erkek değil, anladın mı?

Zorlu müşteri

İri yarı adam, barda içtiği biranın parasını vermek istemiyordu. Bar sahibi hemen telefon edip polisi çağırdı.

Biraz sonra narin yapılı, babacan tavırlı bir polis geldi. Barcıya sordu:

— Kimden şikâyetçisiniz?

Bar sahibi, bir masada oturan dev adamı gösterdi:

— Bu zat iki şişe bira içti, garson hesap isteyince vermek istemedi.

Polis adama baktı, baktı sonra barcıya dönerek:

— Merak etmeyin, dedi, şimdi meseleyi hallederim.

Ve cüzdanını çıkararak ilâve etti:

— İki şişe biranın parası ne kadar?

Boşanma sebebi!

Güzel kadın, bacak, bacak üzerine atmış tanınmış avukata dert yanıyordu:

— Kocamdan ayrılmak istiyorum, beni sevmiyor artık, düşünün çocuğum bile ondan değil!

Yaş meselesi

Patavatsızlığıyla tanınmış bir edibimiz hepimizin bildiği bir kadın artiste sordu:

— Kaç yaşındasınız?

Artist kaşlarını çatarak:

— Durun bakalım üstad, dedi hesap edeyim. Evlendiğim zaman onsekiz yaşında idim. Kocam da o zaman otuz yaşında idi. Şimdi kocam iki otuzunda. Demek ki ben de otuz altı yaşındayım.

Kelebek

Adamın biri, beşinci katın penceresinden düşmüştü. Hemen tahkikata girişen polis, düşen adamın arkadaşlarını bir odada zilzurna sarhoş buldu. Komiser sordu:

— Bu kadar kişisiniz arkadaşınızın kendini pencereden atmasına niye mâni olmadınız?..

İçlerinden biri:

— Hayır, komiser bey dedi, mâni olmak istedik, fakat kendisinin bir kelebek olduğuna dair teminat verdi.

Bir sır

Otomobil yarışmasından sonra bir gazeteci birinciliği alana sordu:

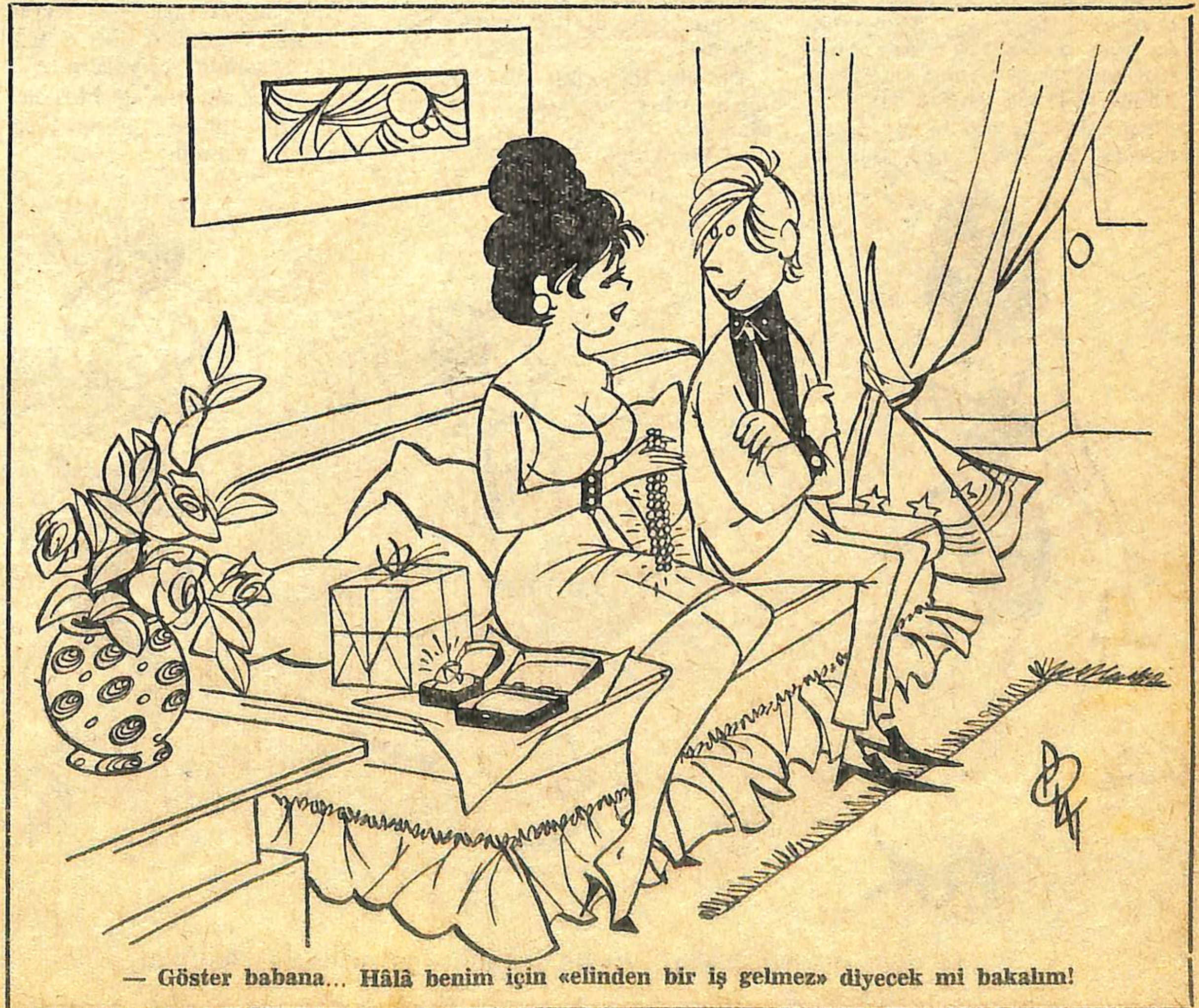
— Nasıl oldu da birinciliği kazandınız?

Şampiyon tatlı tatlı gülümsedi. Sonra:

— Gazeteye yazmazsanız söylerim! dedi.

— Söz veriyorum yazmam..

— Firenler bozulmuştu, tutmuyordu da ondan! Araba alabildiğine uçtu. Ne kadar çalıştımsa bir türlü otomobili yavaşlatamadım.

— Göster babana... Hâlâ benim için «elinden bir iş gelmez» diyecek mi bakalım!

İsrail'den Hicivler

EPHRAİM KİSHON'DAN: Ergin Ortaç

Birkaç sayıdır, Akbaba'da yeni bir mizah yazarının adını okuyoruz: Ephraim Kishon... Bu, dünya edebiyatında yankılar yapan bir İsrail yazarıdır.

Akbaba okurlarına yeni bir hikâyesini sunarken, yazarın kısa biyografisini de kendi kaleminden veriyoruz:

İsrail'in tanınmış yazarı Ephraim Kishon, — kendi deyimi ile — önce 1924'de Macaristanda, ikinci defa ise 1949'da İsrailde doğmuştur!

İsrail dışında (Almanya, hattâ Japonya'da bile) temsil edilmiş 6 tiyatro eseri, 8 yabancı dile çevrilmiş 20 kadar kitabı vardır. İsrail'in en yüksek tirajlı gazetesine «Kuzucuk» başlığı altında her gün mizahî fıkralar yazar, «Yeşil Soğan» adlı küçük bir sanat tiyatrosunu yönetir ve radyoya temsiller hazırlar.

İlk önceleri tesviyecilik, garaj sahipliği gibi çeşitli işlerde çalışan Ephraim Kishon şimdi Tel Aviv'de yaşamaktadır.

* * *

«İsrailden Hicivler» adlı kitabının ön sözünde Ephraim Kishon şöyle diyor: «O kadar küçük bir memleketimiz var ki, birçok coğrafya atlaslarında adına bile rastlamak mümkün değil. Bazı atlaslarda ise, sanki Kudüs İsrail'in değil de, İsrail Kudüs'ün başkentiymiş gibi belli belirsiz, ufacık bir «Kudüs» adı göze çarpar. Ama biz, böyle küçük şeylere hayret etmeyiz... Mucizeler sonucu İsrailde, hayret etmek âdet değildir zaten. Bizim için mucize, gerçeklerin başında gelir... Devlet plânlamasında bile yeri vardır mucizenin.

Herhangi bir memleketin Maliye Bakanı kabine toplantısında çıkıp da, «Baylar, bizi ancak bir mucize kurtarır!» diyecek olsa, bu sözlerden o hükûmetin, hattâ belki de bütün memleketin ciddî bir buhran içinde olduğu anlaşılır. İsrailde ise bu sözler, konuyla ilgili «mucizenin» bir iki güne kadar olacağından başka bir anlama gelmez. Ve olur da... Mucizeler diyarı İsrailde, hiç kimse de hayret etmez buna.

İsrail'den başka, tebaasının çoğunluğu sınır dışında yaşıyan ikinci bir memleket gösterebilir misiniz? Evet, çelişmeli bir durum şüphesiz... Ama bazı çıkarlara dayandığı da muhakkak. Sınır dışında bulunan bu milyonlarca vergi mükellefini hangi Maliye Bakanı kendi memleketinde görmek istemez?

Başka memleketlere dağılan kardeşlerimizi severiz. Başka memleketlere dağılan kardeşlerimiz ise bizi daha da çok sever.. Onların sevgisine bizden uzak yaşamanın üzgünlüğü de katılır çünkü. Ama doğrusunu isterseniz, kardeşlerimizin çoğunun, haritada ufacık bir nokta gibi görünen bu memleketi neden bu kadar çok sevdiklerine akılları ermez. Bu memleket ile, dünyanın diğer memleketleri arasında ne gibi bir fark olduğunu anlayamazlar. İşte, bizim Harry de önceleri bu farkı anlamamıştı ama, sonunda öğrendi.

Aradaki fark

Harry uzaktan akrabam olur. Benim İsrail'e gittiğim sıralarda o da Amerika'ya göç etmişti. İşte, ilk fikir ayrılığı o zaman çıkmıştı aramızda.

Harry'de, «iyi bir yahudinin» bütün özelliklerini görmek mümkündü... Yalnız biraz saftı. Kendini mükemmel bir iş adamı zanneder, Amerika'ya ayak basmakla dolarların hemen cebine akacağına inanırdı. Gerçekten de öyle olmuştu... Harry Amerika'ya varır varmaz dolarlar cebine dolmağa başlamıştı.

Bu haberi duyup da cevap vermemek olmazdı tabiî... Ben de ona, İsrail'de nasıl gül gibi geçindiğimi yazmıştım hemen.

Amerika'dan her ay bana paket gönderen Harry, bu mektubumdan sonra paket filân yollamaz olmuştu.

Birkaç günlüğüne New York'a, Harry'i ziyarete gittiğimde, aramızdaki fikir ayrılığı iyice açığa çıkmıştı.

Bir gün karşılıklı oturmuş konuşuyorduk evinde... Bir ara Harry:

— Yahu, dedi, şu sizin İsrail'in fevkalâdeliği neresinde sanki?.. Benim burada yaşadığım hayatı sen orada yaşıyabiliyor musun?

Kızdığımı belli etmeden:

— «Ben oradaki hayatımdan memnunum...» diye cevap verdim.

Harry gülerek:

— «Eh, ben de buradaki hayatımdan memnunum...» dedi. «Arada hiçbir fark yok öyleyse!»

— Ben orada iki milyon yahudinin arasında yaşıyorum...

— N'olacak, ben de burada..

— Ama, bizim Cumhurbaşkanımız da yahudi.

Kızına sırası ona gelmişti bu sefer:

— «Okey, okey!..» diye bağırdı, «Bir gün Cumhurbaşkanı olma hırsına kapılırsam, koşar gelirim İsrail'e.»

Baktım ki iş gittikçe kızışıyor. susmayı uygun buldum.

Ziyaretim sırasında Amerika hükûmeti, millî bayramları münasebetiyle, temmuzun dördünde yapılacak geçit resmine dâvet etmişti beni. Dâvetiye iki kişilik olduğundan, Harry'ye de gelmesini teklif ettim. Ancak bu teklifi sırf bir jest olsun diye yapmadım ona... Asıl maksadım, Amerikalıların bir İsrail vatandaşına nasıl itibar ettiğini göstermek içindi.

Geçit resmi hakikaten çok parlak geçti!!.. Bir ara üşenmeden, önümüzden geçen askerî bandoları saymağa başladım... Elliye kadar saydıktan sonra bıkıp vazgeçtim. Harry ise, her bandonun geçişini avuçlarını patlatırcasına alkışlıyor, ikide birde bana dönüp:

— «Nasıl?..» diye soruyordu heyecanla, «Söyle, nasıl?..»

Ben de:

— «Fena değil.. Hiç de fena değil.» demekle yetiniyordum.

Altı saat kadar devam eden geçit resmini, gök gürültüsünü andıran dört yüze yakın jetlerin uçuşu takip etmişti. Harry, jetleri hayranlıkla seyrederken:

— «Görüyorsun ya,» diyordu, «dünyanın en kuvvetli devletiyiz.»

Ertesi yılın baharında, bir gün ansızın Harry'yi karşımda görünce çok şaşırdım. Meğer Harry, Avrupada turistik seyahate çıkmış... Aklına akrabalarını ziyaret etmek gelince de, uçağa atladığı gibi soluğu İsrail'de almış.

Turist olduğu için Harry'ye çok yakınlık gösteriliyordu İsrail'de. Hattâ bir defasında, İsrail'in bağımsızlığa kavuşuşunun yıldönümünde, Harry'ye gönderilen dâvetiyeden ben de faydalandım, geçit resmini görme fırsatına kavuştum.

Doğrusu organizasyona diyecek yoktu!.. Tribündeki yerlerimize oturabilmek için on kilometreye yakın bir yol teptik. Üstelik yerlerimiz de, meşhur «Chamsin» çöl rüzgârına karşıydı tam... Harry dişlerini sıkmış, hiç sesini çıkarmadan geçit resminin başlamasını bekliyordu. Bir saatlik gecikmeden sonra nihayet başladı merasim... Bayraklar, askerler, izciler, talebeler.. Harry boyuna alkışlıyordu. Daha sonra tepemizin üzerinden sekiz avcı uçağı geçti. Baktım, Harry'nin gözleri yaşarmıştı. Avcı uçaklarını dört helikopter takip etti. Çocuk gibi ağlamağa başlamıştı Harry.. Hüngür hüngür ağlıyordu.

Mendilimle, yanaklarındaki yaşları kurulayarak:

— «İşte, Harry» dedim, «aradaki fark bu!»

Çeviren :
Ergin ORTAÇ

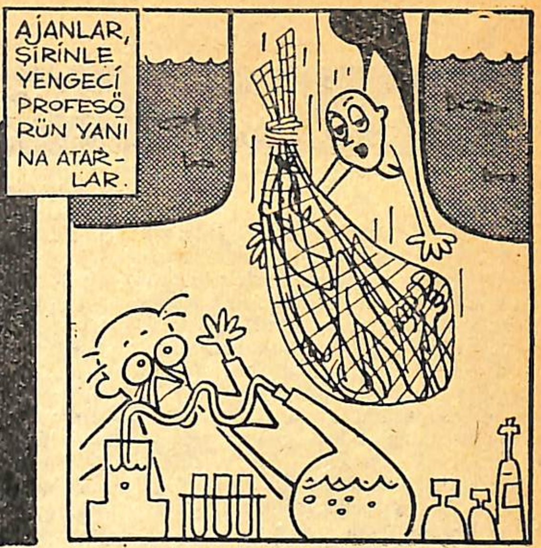
— Hangi yönü tutsam acaba?.. Sağın da, solun da ortasında kaldım!

YENGEÇ TEYFİK

7

SEMİH BALCIOĞLU

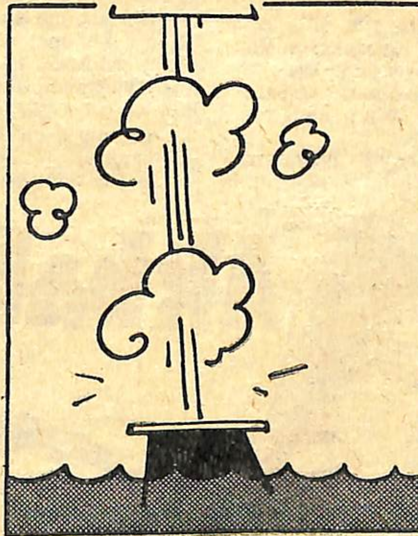

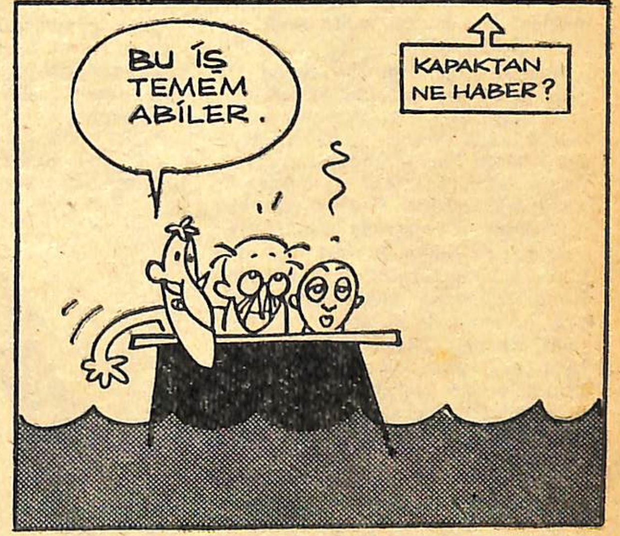

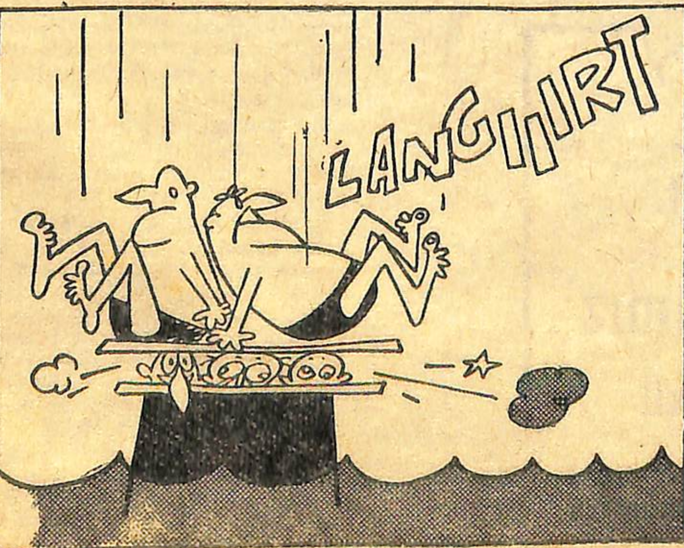
MELEZ İŞLERİ YİNE ÇİN İŞİ - JAPON İŞİ YAPIYOR.

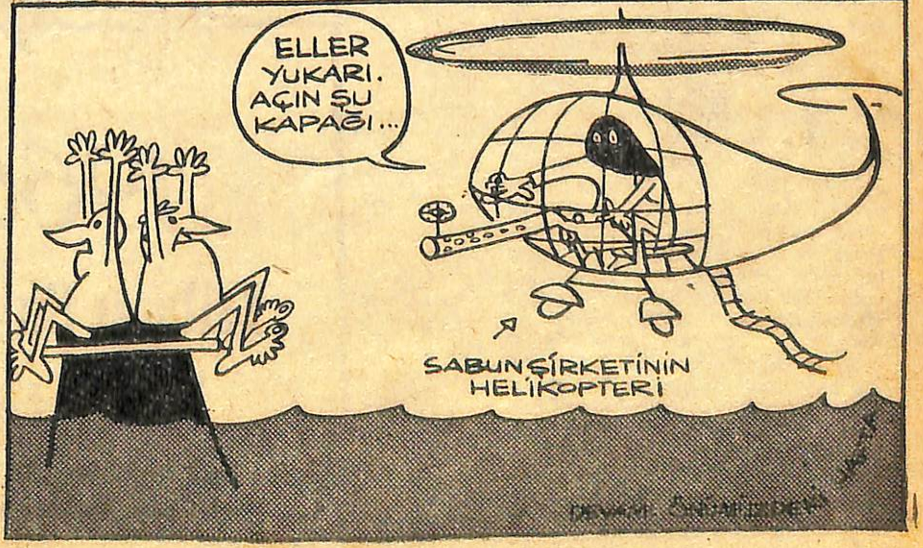

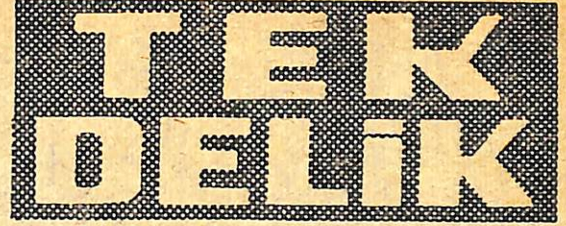

TEK DELİK

— 32 —

Benden konuşuyorlardı. İnanınız ki burda hiçbir sahteciliğim yok, ama insan çevresine uymak zorunda kalıyor ister istemez. «Ya Allah, bismillâh» deyip doğruldum, sırtımı kayaya verip yaslandım. Üstümde don bile olmadığından, gocuğu elimle önüme ardıma kapamasam, beni rüyasında uryan gören kadının dediği gibi her yanım «zahir» olup rezil olacağım. Ben yaslanır yaslanmaz, öndeki karasakallı:

— Hoş geldiniz safalar getirdiniz Uryânî Baba... dedi.

Evet, sahtecilik etmedimse de kurnazlık da etmedim diyemem. Dağbaşında eşkıyaya soyulup bilmediğim yaban yerlerde aç susuz, çırçıplak kalmıştım, başka ne yapabilirdim ki... «Hayır, ben Uryânî ''lân değilim» diyemedim. Hepsi kadın erkek sırayla elimi, ayağımı öptüler. Beni rüyasında gördüğünü söyleyen kadının dediği gibi ben de onlara «Berhudar olun» diyordum. Sonra karşıma sıralanıp diz çöktüler. Onlar dışarda, ben mağaramsı kovuğun kapısındaydım. Bir an İncil'deki bazı hikâyelerin renkli resimlendirilmiş küçük kitapları gözümün önüne geldi. Kovuğun ağzında, çıplak olarak gocuğa sarınmış duruşumu ve karşımda saygıyla diz çöküp oturan kadınlı erkekli o yoksul kılıklı insanlar, bana o İncil hikâyelerindeki resimleri hatırlattı. Kendimi bir Havariyun'dan bir «Aziz» sanıyordum.

Hayatımda çok mutlu olabileceğim günler de yaşadım. Ama bu günlerin kısa süreceğini, sonunda nasıl olsa rezil olacağımı bildiğim için, o günlerin hiç tadını çıkaramadım. İşte benim sahte şeyh oluşum böyle başladı.

Meşhur Şeyh Ahmet Said-i Uryânî ya da kısa adımla Ahmet Fendi olmuştum. Dolaylardaki bütün köylerden hastalar, dertliler bana gelip hayır duamı alıp gidiyorlardı. Ünüm gün geçtikçe yayılıyordu. Ayağımı bastığım toprağı bile kutsal sayıp, avuçlarıyla alıp götürüyorlar, her hastalığa ilâç diye kullanıyorlardı. Oturduğum yarı mağaranın kapısında eşelenmekten toprak kalmamıştı. Bu topraktan merhem, macun, şurup, hap gibi her türlü ilâç yapıyorlardı. Güzel köylerden birine yerleştirmek için çok üsteledilerse de, saltanatımın biraz daha uzun sürmesi için, evliyalık numarasına vurup, buradan ayrılmıyacağımı, böyle emir verildiğini söyledim. Emir, elbet semavî ve ilâhî idi. Kimse nerden geldiğimi sormuyor, ama onlar kendiliklerinden uyduruyorlardı. Kimisine göre Buhara'dan, Semerkant'tan, kimisine göre Şiraz'dan, Hicaz'dan gelmiştim. Buhara ya da Aşkâbâd dedikleri zaman, gezegenler kadar uzak bir yer sanıyorlardı. Köylerden birine gidip yerleşirsem, ensesenmem daha çabuk olurdu. Bu sefer, burdan gitmeye hiç niyetli değildim. Yaşadığım kadar yaşarım diyerek, kendimi hayatın akışına bırakmıştım. Rüya gibi bişey evet. Bana da o günler şimdi inanılmaz bir rüya gibi geliyor. Tabiî o kovukta kalmadım. Köylerden birine gitmeyince, bana o dağ başında genış bir ev yaptılar. Kapımda iki delikanlı her zaman nöbet tutuyordu. Her türlü hizmetime bakan kadınlar beni hiç yalnız bırakmıyorlardı. Aralarına katılmadığım, dağ başında oturduğum için akıllılık ettiğimi sonradan anladım. Beni oturduğum dağ kadar yüksek, zor erişilir sanıyorlardı.

Kapımın eşiğinden bir avuç toprak almak için, koyun, kuzu, tulumla peynir, çömlekle yağ bal getiriyorlardı. Kısa zamanda bir sürüm olmuştu.

Günlerden bir gün:

— Bey ziyaretinize gelmek için izin ister, ne diyelim? dediler.

Her şeyi bilir ve gaipten haber alır geçindiğim için «Bey de kimdir?» diye sormadım.

— Buyursun, gelsin... dedim.

Evdekilerle ve yanıma gelenlerle çok az konuştuğum için canım sıkılmaya da başlamıştı. Yani rahat batıyordu artık. Yüzgöz olmamak için pek az ve seyrek konuşuyordum. Bu durum, daha çok saygı görmemi sağlıyordu. Beyi işte bunun için merak ediyordum. Hakkında pek az bilgi edinebilmiştim. Benim şeyhlik sürdüğüm onsekiz köyün sahibiydi. Yani köylerin tapusu elindeydi.

Çok horluyorum değil mi? Koğuştakiler gece rahatsız oluyorlar. O zaman da çok horlardım. O kadar çok horlarım ki, manda boğazlanır gibi sesler çıkardığım için, bazan kendi horultumun gürültüsünden korkup kendim sıçrar uyanırım.

Namaz zamanları gibi, «namaz niyaz vaktidir» deyip odama çekilir, perdeleri örter uyurdum. Bir gün yine tıkabasa öğle yemeğinden sonra iyice uyku bastırıp gözlerim kapanmaya başladığı için «namaz niyaz vaktidir» deyip odama çekilmiş yatmıştım. Ne kadar zaman uyuduğumu bilemiyorum. Çünkü bazen öğleyin girdiğim yataktan, ikindi ve akşam namazlarını da kılmış olarak çıkar, akşam yemeğine oturururdum.

Ben yumuşacık üç yün şilte üstünde horul horul uyurken, horlamamdan ürküp uyandım. Dışarda bir takım sesler duydum. Kulağımı kapıya verdim. Benim kapı nöbetçim olan delikanlı:

— Şeyh Said-i Uryânî hazretleri zikirdedir, zikreyliyorlar... diyordu.

Başka biri de ona:

— Ulan, bu ne biçim zikir, çekil kapıdan... Herifin horultusundan camlar zangırdayıp duvarlar sarsılmakta... Bu şıh hazretleri, her bir deliğinden çıkan seda ile evi yıkacak... Uyandır şıh hazretlerini! diye bağırıyordu.

Nöbetçi delikanlı:

— Olamaz, diyordu, Şey Uryânî zikirdeyken hacete varılmaz.

— Zikir değil dedik...

— Zikirdir... Sadasının gayetle yüksek oluşu, derûn-u dilden âh eylediğindendir. Bizim şeyhimiz zikr ederken, beş bölük asker kadar ses çıkarır göğsünden kurban olduğum... Allah dedikçe gök gürler gibidir...

— Öyleyse zikri bitti ki şeyhin horultusu da indi... Uyandır şunu.

Ben nöbetçi delikanlılara iyice öğrettiğim için, o da:

— Zikr bitince tesbih çekip istihareye yatar daim... Az sonra kendi çıkar...

Dışardaki adamın nöbetçiye kafa tutuşuna bakarak, hükûmet kuvvetleri tarafından basıldığımı sanarak kapı arkasında titrerken, o adam her kimse:

— Ulan, Bey at üstünde bekletilir mi? deyince, ben o zaman Bey'in geldiğini anladım.

— Bey gelmiştir, buyursun. Alın içeri! diye kapının arkasından bağırınca nöbetçi delikanlı o adama:

— Gördün mü işte, dedi, Şıh hazretleri keramet ehli olduğundan Bey'in geldiğini bildi. Kale duvarının arkasından dünyanın ötebaşında olan işleri görür...

— Kimdir orda? diye gürledim.

Nöbetçi:

— Bey'in kâhyasıdır... dedi.

Ben de:

— Evet bildik, kâhyadır... deyince, kâhyanın:

— Evet, bizi bildi, nasıl bildi, nerden bildi... dediğini duydum.

— Beklesin, gelmekteyiz... deyip odamın öbür kapısından kadınlara seslendim:

— Misafir kabul olunacak...

Giyinip büyük odaya geçtim. Taht gibi yükselte yapılmış, halılarla döşenmiş sedire oturdum. Pencereden bakınca sekiz-on atlı gördüm. Öndeki besbelli Bey olacak... Varıp kapıya «Buyrun, buyrun» mu desem, atının yularından tutup inmesine yardım mı etsem, yoksa yerimden kıpırdamasam mı? Şeyh olduğumdanberi koyverdiğim sakalımı sıvazlayıp bekledim. Kapı açıldı. İnceden bir delikanlıyla, arkasında beş kişi içeri girdi. İnceden delikanlı otuzunda gösteriyor. Adamları karabıyıklı, enine boyuna adamlar... Ben heykel olmuşum, hiç kımıldamıyorum. Bey, ilkin yer öpüp eteğime vardı, elime sarıldı. «Berhudar ol!» deyip elimi çektim. Yer minderlerine diz çöktüler. Bu işin âdabını bilen benim adamlarım da odaya girip Bey'e yanıbaşımda yer gösterip buyur ettiler.

Bey'i yakından görünce, hiç de genç olmadığını anladım, kırkını bile geçkin...

— Duanızı almaya geldik efendim... dedi.

— Duam her daim üstünüzedir... dedim.

Kahveler geldi. Şurdan burdan konuştuk. Bey, konağına şeref vermemi rica ediyordu. İçimden «Herif benim sabıkalı sahteci olduğum bir bilse» diye geçirip güleceğim geliyor.

— Hay hay, dâvetiniz kabulümüzdür... dedim.

Bir resmî nezaket ziyareti olduğundan, yine elimi eteğimi öpüp çıktılar. Ben yine yerimden kalkmadım. Adamlarım onları uğurlayıp yolcu etti.

Birkaç gün sonra, konağına geleceğim diye Bey'e haber saldım. Ama konak nerdedir, nasıl gidilir, neyle gideceğim, hiçbir şey bilmiyordum. Her şeyi bilir geçindiğim için de kimseye bir şey sormuyordum. Sorsam büyü bozulacak. Sözleştiğimiz günün sabahı on atlının yedeğinde on at geldi. Bunları Bey göndermiş. Adamlarımla birlikte atlara bindik. Ama ben binmesini bilmediğimden atın üstünde duramıyorum. Bir de attan düşersem, iki paralık olacağım. Hiç Şeyh Uryânî attan düşer mi? Uçsam şaşmazlar da, attan düşersem şaşarlar.

Bir yanımda Bey'in kâhyası, bir yanımda da beni otobüs yolculuğunda soyanların başı olan Meko gidiyordu. Meko'ya:

— Meko oğul, ata merhametimiz geldi, yayan gitmemiz gerek. Ama senden başka kimse istemem yanımda... dedim.

Meko bu sözümden kendine bir övünme payı da çıkarmıştı; demek yalnız ona güveniyor, onu seviyordum.

Meko'yla atlarımızdan indik. Atlılar bizden uzaklaştı. Meko:

— Keseden gidersek, evelâllah biz onlardan er varırız... dedi.

(Devamı var)

Akbaba yazı ve karikatür kadrosu bir aydır bu «Yılbaşı Sayısı»nı hazırlıyor!

GÜLİVER

BİLGİÇLER ADASINDA

BÜLENT SEREN

27

"GÜLİVER, JAPONYA'DAN AYRILMAK VE MEMLEKETİNE GİTMEK ÜZEREYKEN BİNECEĞİ FELEMENK GEMİSİ KAPTANIYLA GÖRÜŞMEYE ÇIKMIŞTI..."

-DEVAMI VAR-

Unutkan KOCA

PİTİGRİLLİ'DEN
Selâmi Yurdatap

KADIN, kocasının sayıp döktüğü birçok idare meclisi toplantılarının, dâvetlerin, ziyaretlerin pek lüzumlu şeyler olmadığını biliyordu. Ama kocasının kendisine büyük bir aşkla bağlı olduğuna, başkasını sevmediğine de inanıyordu. Bu yüzden, bazı geceler çocukluk arkadaşlarıyla buluşup, eğlenmesini hoş görüyordu.

Kocasının bunu açıklamak cesaretsizliğine aldırmıyor, uydurduğu masallara, bile bile inanır görünüyordu.

Kendi kendine: «Mademki kocam hiçbir zaman beni aldatmadı, onun hürriyetini zincirlemek doğru olmaz!» Diyordu.

Uykusuz gecelerinden biriydi Bir saattir yatağa uzanmış, kitap okuyordu. Nihayet onu da bir tarafa fırlatarak elektriği söndürdü.

Bir ara asansörün sesinden, durduğunu farketti. Elektriği yaktı ve sabırsızlıkla beklemeye başladı.

Nihayet beyefendi göründü, o her zamanki utangaç neşesi yoktu. Sesi tutuk:

— Bu geceki toplantımız pek mühim değildi, keşke evde kalsaydım...

Dedi. Sonra, âdeta otomotik bir hareketle yatağa eğilip karısını alnından öptü. Kadın sakin ve heyecansız sordu:

— Saat kaç?

Cevap vermesine vakit kalmadan masanın üzerindeki saat onikiyi çaldı.

Mühendis:

— Yarım saat evvel burada olacaktım ya... Şu geveze garaj sahibi beni lâfa tutmasaydı...

Ve bir şey hatırlamışcasına devam etti:

— Norveç'e bir seyahat yapmamız gerekiyor.. Sana orasını gezdireceğim.. Ama şimdi değil, yazın gitmeliyiz, çünkü...

Karısı sözünü kesti:

— Çünkü oranın yazı harikaymış!.. Haydi bana bir bardak çay ver, yalnız dikkat et, termosu kırmayasın!..

Mühendis, masanın üzerinde duran ağır tepsiyi kaldırdı, karısına yaklaştırdı. Kadın, çay bardağına şeker koyarken tatlı bir sesle:

— Herhalde sizin şu sayın idare meclisi âzâları senin toplantıya böyle kıravatsız geldiğini görünce hayli gülmüşlerdir! dedi.

Adam, elindeki ağır tepsiyi düşürmemek için sıkı sıkı tuttu. Ancak eski komedi filmlerinin patırdılı sahnelerinde görülen bir duruma düşmek istemiyordu.

Kadın, kocasının o sırada ekşiyen suratına bakmıyor, termostan akan altın çay damlalarını seyrediyordu.

Mühendis yapmacık bir gülüşle:

— Öyle karıcığım, dedi. Çok komik bir şey oldu doğrusu, arkadaşlara bir eğlence konusu çıkmıştı. Beni öyle bir soru yağmuruna tuttular ki görme.. Kimi: «Yeni bir modanın propagandasını mı yapıyorsun?» Diye soruyor, kimi «Kravat takmaya karşı isyan bayrağını mı çektin?» Diye takılıyordu.. Hem bilsen karıcığım, bu gece şu kravat kelimesi üzerinde ne yorumlar yaptık.. Senin kelime kökleri hakkında bilgin var mı bilmem!.. Gûya bu kravat kelimesi, Hırvat askerlerinin taktıkları bir nevi boyun bağlarından geliyormuş, Kravat, Kravatya, Korvat, Krovat.. gibi türlü deyimleri varmış!.. Bu da yetmiyormuş gibi bizim başkan da bu münasebetle meşhurların dalgınlıklarına dair birçok örnekler vermeye başlamaz mı.. Newton'un pişirmek istediği yumurtanın yerine kaynar suya dalgınlıkla saatini nasıl attığını, bilgin Amper'in kara tahta zannederek bir arabanın arkasına tebeşirle daireler çizdiğini ve araba yürüdükçe o da peşinden koşarak nasıl çizmeye devam ettiğini anlattı, durdu.

Kadın, sözünü kesti:

— Arkadaşlarından hiçbiri, senin kadar bilgili olmıyan bir kimseden bahsedip, örnek vermedi mi?

— Oldu tabii.. Birisi «Karın, sen sokağa çıkmadan kılığına, kıyafetine bir göz atmalıydı» diye ukalâlık etti. Bir başkası da alaylı, alaylı; «Karın, eve döndükten sonra üstünü, başını aramıyor ya, o mühim!»

Dedi ve kravatını ödünç vermeyi teklif etti.

— Kravatını mı verecekti?

— Evet.. Kendi kravatını..

Kadın bir kahkaha attı:

— Haydi artık soyun da yatağa gir, bana getirdiğin çaydan dolayı teşekkürler bay Newton, iyi geceler bay Amper!!..

Koca, karısının alnına bir öpücük kondurduktan sonra kendi kendine:

— Yaman bir komedi artisti olacak adammışım vesselâm, dedi. Bizim karıya ne güzel yutturdum şu masalı..

Ve soyunmadan önce, rolünü iyice başarmasına yardım eden yüz hatlarını görmek için aynaya koştu...

Ağzı bir karış açılmıştı: Evden çıkarken taktığı kravat, boynunda hâlâ duruyordu..

Çeviren :
Selâmi M. Yurdatap

Demir Perde Şakaları

Bütün dillerde milyonların okuyup güldükleri fıkralar

Çıktı

Umum Dağıtım Merkezleri
1 — AKBABA Yayınevi, İstanbul.
2 — Sabri Özakar, Ankara caddesi, İstanbul.
Siparişler ödemeli gönderilir. Pul kabul edilmez. Fiatı 5 Lira.
Bütün kitapçılarda arayınız.

(AK—284)

Akbaba

Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası

SAHİBİ :
Ergin Ortaç
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10 Daire: 3. İstanbul
Telefon : 22 18 11
İLAN FİATI :
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.
Fiatı : 100 kuruştur.

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

REKLÂMINIZI GAZETE VE DERGİLERLE DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLÂN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon : 27 66 00 - 27 66 01
Telgraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 22889—283)

Milletler Gülüyor

Araba

Marie - Chantal, Paul'ün sevgilisi Annette'i bir bebek arabasıyla görünce:
— Bak hele! diye haykırdı. Paul'ün sana geçen sene vadettiği araba söylediği kadar ciciymiş hakikaten!

* * *

Kürk

Amerika Birleşik Devletlerinde, mahkemede verilen karar ancak, bir jüri tarafından tartışıldıktan sonra uygulanabilir. Bir Chicago'lu hanım da böyle bir jürinin üyesiydi ve ölüm cezası fikrine tamamen karşıydı... Bir gün bu konuda tartışılırken hâkim:
— «Bu sefer durum farklı Madam!» dedi. Kadın kocasından şikâyetçi! Kocasına kürk alması için verdiği parayı, pokerde kaybettiğini iddia ediyor!
— «O zaman hakikaten durum değişir!» dedi kadın. Bundan önce ölüm cezası hakkında söylediklerimi geri alıyorum!...

* * *

Tercih sebebi

Sınav heyeti başkanı, müstakbel ilkokul öğretmenine sorar:
— Niçin öğretmen olmak istiyorsunuz? Bana üç sebep gösterebilir misiniz?
— Temmuz, Ağustos, Eylül!

— Dün gece karımla biraz kavga ettik de!..

Son söz

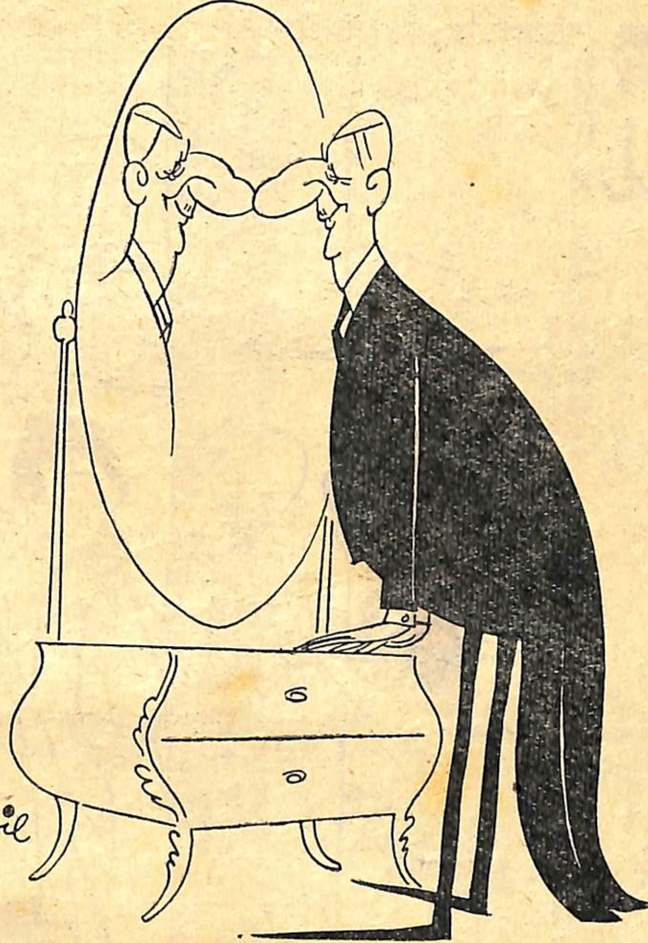
İki adam cennet'in kapısının açılmasını bekliyorlardı. Bir tanesi ötekine sordu:
— Yeryüzünde işittiğiniz en son cümle neydi?
— Karımın bir lâfıydı!...
— Ne demişti?...
— Sen bir meleksin sevgilim! Bırak da direksiyona geçeyim!...

* * *

Elbise

Hâkim suçluya sordu:
— «Aynı mağazayı niçin arka arkaya üç kere soydunuz?»
— «Şey!...» diye izaha çalıştı hırsız. «Birincisinde karıma bir elbise almıştım, ötekilerinde onu değiştirmeğe gittim!»

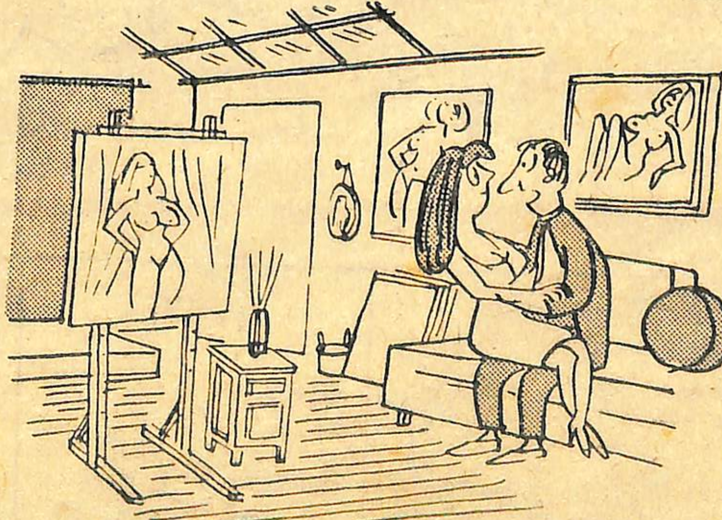
Fransa Cumhurbaşkanlığı seçiminde, De Gaulle kendinden çok emin görünüyor.

Kim bana rakip olabilir?

Dans

Saat gecenin onuydu! Mac Fee'nin kapısı vuruldu. Mac Fee kapıyı açınca, karşı kattaki komşusu Mac Dermot ile burun buruna geldi. Mac Dermot kıpkırmızı kesilmişti.
— «N'oldu?» diye sordu Mac Fee.
— «Görülmüş şey değil!» diye bağırdı öteki. «Doğru dürüst dansetmeğe imkân yok!»
— Anlıyamıyorum!
— Arkadaşlarımı bize dansa çağırmıştım. Saat tam on'da hiç radyo kapatılır mı?

Ressam — Aman çabuk soyun, karım geliyor!

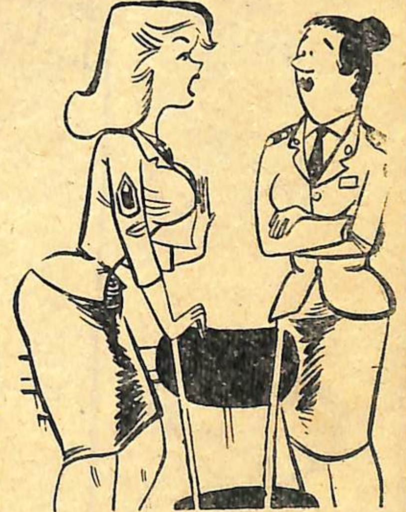
Turist

Turist açıklık arazide kaybolmuştu. Saatlerce doğru yolu aradıktan sonra, tarlasında çalışan bir köylü gördü:
— «Affedersiniz!» dedi. «Montélimar'a hangi yoldan gitmem lâzım söyler misiniz?»
— «Bilmem!» dedi adam.
— «Peki, en yakındaki kasaba, ne kadar uzakta?»
— «Hiç bilmiyorum!»
— «Bu yol nereye gider?»
— «Hiç fikrim yok!»
— «Uzun zamandanberi mi buradasınız?»
— «Burada doğdum!»
— «Öyleyse, pek seyahat etmiş sayılmazsınız!»
Köylü başını kaldırdı, şaşkın bakışlarla turisti süzdü:
— «Bu konuda haklısınız!» dedi, «ama ben hiç kaybolmadım ki...»

* * *

Flört

İki kadın yolda karşılaştılar:
— «Fred'le nişanlandığını duydum, çok şaşırdım! Aranızda sadece basit bir flört var zannediyordum!...»
— «Fred de öyle sanıyordu...»

— Bizim emniyet âmiri çok meraklı adam. Her gün, iç çamaşırlarımızın talimatnameye uygun olup olmadığını kontrol ediyor!

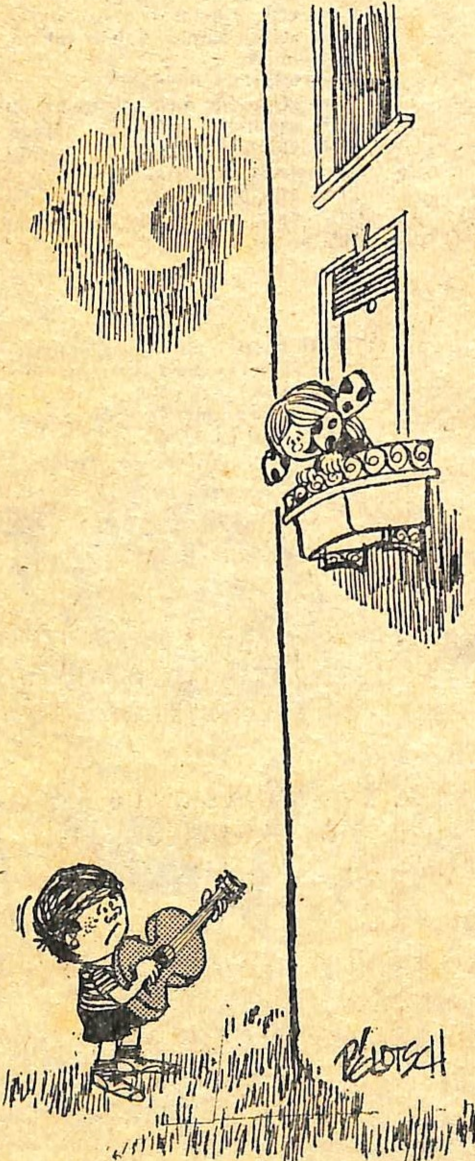
Milyon

Meşhur aktör Raimu aşırı derecede hasisti. Marcel Pagnol'ün ünlü eseri «Marius»ü oynadığı günlerdi, tiyatroya muzaffer bir edayla geldi ve piyesin yazarına:
— «Bu sefer tamam!» dedi.
— «Nedir tamam olan?» diye merakla sordu Pagnol.
— «Rüyalarıma giren milyon! Nihayet ona sahip oldum. Tamam, artık o benim!...»
— Nerede? Bankada mı?
— Beni o kadar budala mı sandın? Banka da ha? Güldürmeyin beni Mösyö Pagnol! O'nu binlikler halinde evimde saklıyorum!...

YAZISIZ

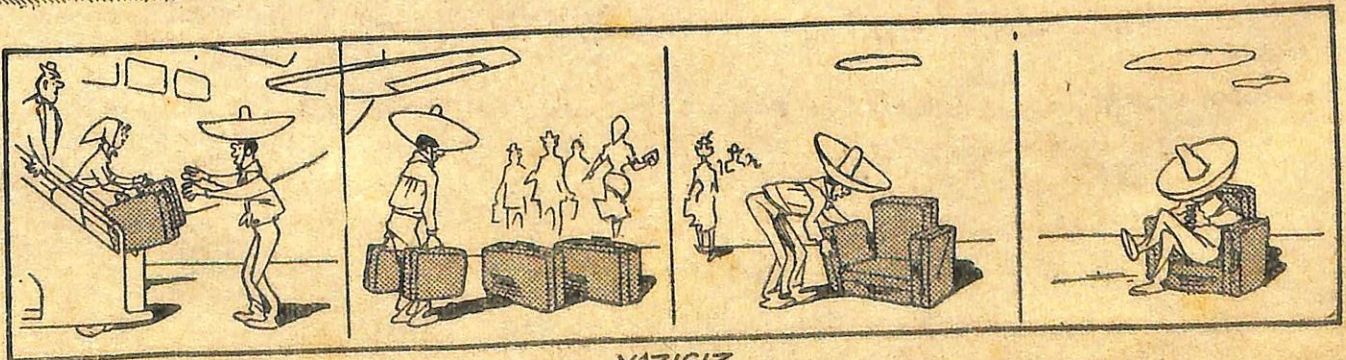
Dünya Karikatürleri

— BIR SAAT SONRA GEL... BABAM DAHA UYUMADI!

— SENİ KOPYACI SENİ!!!

YAZISIZ

VER ŞU KİTABI, BİRAZ DA BEN KONUŞAYIM

Türkçe Okuyup İngilizce Konuşacaksınız!

TÜRKİYE'DE İLK DEFA

Hayatınızda hiç İngilizce okumamış, duymamış, konuşmamış veya başka bir lisan öğrenmiş olsanız bile Türkçe okumasını bilen herkesi 1 ayda, 3 ayda, 5 senede değil (Alır almaz) bir Amerikalı gibi konuşturan

AMERİKANCA

İSİMLİ KİTAP ÇIKTI

Kurslara, hocalara, plâklara boşu boşuna sarfettiğiniz para geri gelebilir, fakat kaybettiğiniz (zaman) bir daha geri gelmez. Er'den General'e, Devlet Memurunun en alt kademesinden Milletvekiline, ilkokul öğrencilerinden Üniversitedeki profesöre kadar, Polis Emniyet Teşkilâtının her kademesine, Turizm Bakanlığında çalışanlara, sekreterlere, Banka, Postane, Hastane, Kütüphane, Noter, Kara, Hava, Denizyolları memurlarına, Otellerde, Lokantalarda, Pastanelerde, Berberlerde, Antikacı, Kuyumcularda çalışanlara, Bakkallara, Tuhafiyecilere, Telefon operatörlerine, Şoförlere, Almanya'ya gideceklere, Amerikalılarla çalışan, konuşan, her meslekten herkese hayatta kendilerine (lâzım olan) İngilizceyi konuşturan ilk ve tek kitaptır.

Mektupla lisan öğretiyoruz diye 20 liralık bir kitabı sayfa sayfa göndererek bir senede 200 liraya satıyorlar. Bunlar bir kişiden bir senede 200 lira, bin kişiden 200 bin lira alıyorlar ve bir senede 5 milyon lira kazanıyorlar. İşte hakikat: Bu memlekette ne kadar lisan bilmiyen olursa, bunlar o kadar çok para kazanacaklardır. Bunların zaten istediği de budur. İzahat isterseniz ilk önce PARA isterler. Bunlara gitmeyiniz. Gidiyorsanız bile artık on para göndermeyiniz, hiçbir şey yapamazlar.

Bu kitap Amerikalılarla çalışarak 10 senede yazılmıştır. Şu anda bütün Avrupa: "AMERİKALILARIN KONUŞTUĞU İNGİLİZCE"yi konuşmaktadır. Her sayfayı açışınızda Amerikalıyı karşınızda bulacak ve konuşacaksınız. Bu kitap Amerikalılara da Türkçe konuşmasını öğretmektedir. „KALIP SİSTEMİ„ ile yazılmış ilk kitaptır.

Bu kitap aynen Almanca'ya ve Fransızca'ya da tercüme edilmiştir.

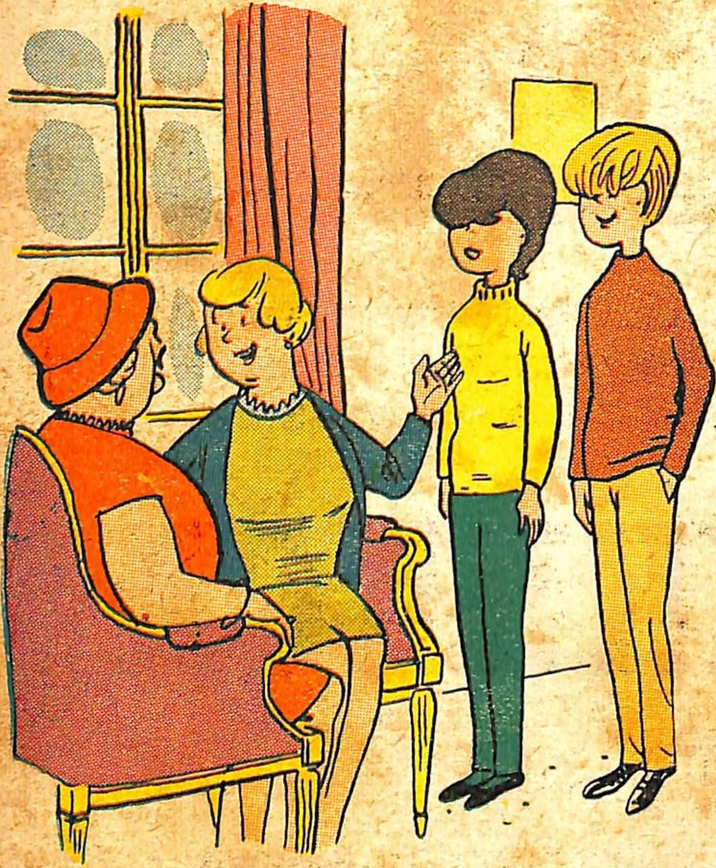
BU KİTABIN (BERLİN) İSİMLİ ALMANCASI, (PARİS) İSİMLİ FRANSIZCASI DA VARDIR

NOT : **PİYASADA SATILMAZ.** 2 liralık postayla yollama ücreti olduğundan 12 liraya ödemeli gönderilir. Mektup yazarak isteyiniz. Kitabı alınca parayı gönderirsiniz. Arzu edenler şahsen gelip 10 liraya alabilirler. Bu kitap AMERİKALILARIN KONUŞTUĞU İNGİLİZCE„ ismiyle çıkmış ve bitmiştir. Bu seferki aynı kitabın 40 sayfa FAZLA YAZILMIŞIDIR.

ADRES : AMERİKANCA - Tokatlıyan İş Hanı kat: 3 No. 4 Beyoğlu - İstanbul

(İlâncılık: 382—285)

Akbaba

-KIZIM, DAMADIM !

-NASIL, MAKİNA İLE HESAP YAPMAYA BAŞLADIN MI?
-EVET, BİR VİZON KÜRK İÇİN DAHA DÖRT YIL ÇALIŞ-
MAM LÂZIM GELDİĞİNİ HESAP ETTİM !

-BAK BAK, SEYİRCİLERİ BİLE COŞTURDUK !..